

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua Травень 2017 року № 5 (648)

ТЕБЕ В СВІТІ ВЖЕ НЕМАЄ, А В СЕРЦЯХ ТИ ВСЕ ЖИВИЙ

22 травня 1861 року домовину із прахом Тараса Шевченка друзі перевезли із Санкт-Петербурга в Україну. Впродовж усього довгого шляху українці зустрічали Кобзаря, оплакували і – прощалися. І так – аж до Канева, на Чернечу гору, до останнього місця спочинку. Зупинялися і в Києві, відспівали поета в церкві Різдва Христового на Подолі, сказали «прости і прощавай» друзі, ті, хто знав його, і зовсім незнайомі.

Відтоді день 22 травня став знаковим для українців, зокрема, для киян. Упродовж всього дня вони несуть квіти до пам'ятника Шевченку, промовляють про наболіле, співають.

Цьогоріч ми знову прийшли до Тараса. Вклонилися, поклали квіти. У тривожний для України час говорили про її долю, про те, чим жив Тарас усі свої 47 літ.

Віримо, що «на оновленій землі врага не буде, супостата, А буде син, і буде мати, і будуть люди на землі».

На світлині: коло пам'ятника Шевченкові – громадські активісти, у центрі – голова КУНу Степан БРАЦЮНЬ і Кирило СТЕЦЕНКО.

БИКІВНЯ

ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

У неділю, 21 травня 2017 року, в історико-меморіальному заповіднику «Биківнянські могили» відбулося вшанування жертв політичних репресій совєцького режиму. День пам'яті жертв політичних репресій відзначається згідно з Указом Президента від 21 травня 2007 року, щорічно, у третю неділю травня, «на підтримку ініціативи громадськості, з метою належного вшанування пам'яті жертв політичних репресій, а також привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, викликаних насильницьким впровадженням комуністичної ідеології, утвердженням нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства» та у зв'язку з 70-ми роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років.

Цього року вшанувати пам'ять жертв репресій разом із Президентом прийшли депутати ВР, посли іноземних держав, колишні політв'язні та представники громадськості.

Закінчення на 4-й стор.

ПАМ'ЯТЬ ЖИВА

ТУРНІР ІМЕНІ СЛАВИ СТЕЦЬКО

Уже стало доброю традицією у травні, до дня народження Слави Стецько, проводити змагання з настільного тенісу серед школярів міста Києва.

Слава Стецько належить до тих великих українців, для яких найвищою цінністю були ідеали свободи, а змістом життя-боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу. День народження видатної українки кияни відзначають 14 травня, згадують її патріотичний чин в ім'я України, покладаючи квіти до її могили на Байковому цвинтарі.

А 20 травня 2017 року в місті Києві, у спортивному залі зош №240 відбувся турнір з настільного тенісу серед юнаків та дівчат 2006 року народження та молодших, присвячений 97-ій річниці від дня народження жінки-легенди, першої голови Конгресу Українських Націоналістів, голови Проводу ОУН (б), президента Антибільшовицького Блоку народів, народного депутата України трьох скликань, світлої пам'яті Слави Стецько. Змагання пройшли в дусі безкомпромісної боротьби. Поєдинки відбувалися за олімпійською двомінусовою системою. На попередній стадії за особисту першість змагалися 42 учасники. До фінальної частини потрапили 16 кращих тенісистів столичних шкіл №240, 226, 18, 20, Вишгородської ЗОШ «Сузір'я» та гімназії «Потенціал». За підсумками напружених зустрічей чемпіонський титул виборола Ліза Малаканова, ЗОШ № 240, срібна медаль дісталася Микиті Коробці. Третє місце посів Микита Паливода. Вишгородчанин Владислав Железнєв – 9 місце, Павло Коноваленко – 11 місце.

Усі призери та учасники змагань нагороджені медалями, тенісними м'ячами та буклетами, за що переможці та всі учасники висловлюють щиру подяку приватному підприємцеві Миколі Ковалю та голові селянсько-фермерського господарства «Лан» Валентинові Титаренку.

Валерій СИДОРЧУК, тренер команди

РОКОВИНИ ДЕПОРТАЦІЇ

БІЛЬ І СПОГАДИ, ЩО БРИНЯТЬ НАДІЄЮ

У день 73-іх роковин депортації кримських татар Голова Верховної Ради України Андрій Парубій закликав належно вшанувати цю трагічну подію і наголосив, що лише за незалежності України кримські татари змогли повернутися додому. «Сьогодні в окупованому Криму знову повторюється історія, але я переконаний – ми визволимо Крим від російських окупантів. Вірю, що кримськотатарський народ знову буде вільним у вільному українському Криму».

Народний депутат України, глава Меджлісу Рефат Чубаров з парламентської трибуни заявив, що кримськотатарський народ, який після півстолітнього вигнання з величезними труднощами повернувся на рідну землю, сьогодні знову перебуває в небезпеці. Адже російський окупаційний режим застосовує цілеспрямовану репресивну політику з метою фізичного витіснення корінного народу Криму за межі його історичної батьківщини.

Закінчення на 16-й стор.

ТЕРАКТ

БОЙОВА ГРАНАТА ДЛЯ КОНГРЕСУ

20 травня, о 22 годині, до приміщення, де міститься офіс Конгресу Українських Націоналістів (вул. Антоновича, 3Б), ховаючи обличчя за капюшоном, зайшов чоловік. За хвилину прогримів вибух, і з приміщення повалив дим. Чоловік спокійно вийшов і нирнув у сусідню браму. Все це зафіксували камери спостереження.

Як встановила поліція, злочинець скористався бойовою гранатою РГД-5. Вона вибухнула на першому поверсі, біля входу до кімнат, де працюють партійці, а також міститься редакція газети «Нація і Держава».

Сподіваємося, що злочинець покарання не уникне.

(Продовження теми на стор.2.)

ПЕРЕДПЛАТІТЬ «НАЦІЮ І ДЕРЖАВУ» на друге півріччя 2017 року

Редакція часопису «Нація і Держава» звертається до своїх читачів, українських патріотів із закликом передплатити нашу газету на наступне півріччя.

Ми збережемо обсяг видання – 16 сторінок, а також періодичність випуску – раз на місяць. Якісні аналітичні матеріали, актуальні інтерв'ю, журналістські розслідування, зокрема, в енергетиці, тексти з історії України, її національно-визвольного руху і надалі вміщуватимемо на сторінках газети. До її випуску намагаємося залучити подвижників, які, як і ми, готові працювати на громадських засадах.

Вартість 6-ти місяців – 64,80 грн.

Обіцяємо, що будемо нести читачам лише правду, формувати націоналістичний світогляд і нещадно знищувати ворога полум'яним словом.

Редакція «НАЦІЇ І ДЕРЖАВИ»

ПЕРЕДПЛАТІТЬ ГАЗЕТУ «НАЦІЯ І ДЕРЖАВА» НА 2017 РІК!

Вартість видання з доставкою для розповсюдження на території України становить: на 1 міс. – 10,80 грн; на 3 міс. – 32,40 грн; на 6 міс. – 64,80 грн.

Наш передплатний індекс – 09715.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

РОСІЙСЬКІ СОЦМЕРЕЖІ ПІД ЗАБОРОНОЮ. НАРЕШТІ

Минулого тижня набрав чинності Указ Президента України про заборону низки російських соціальних мереж, зокрема, «Індекс», «ВКонтакте», «Мейл.Ру», «1С», «Одноклассники» та ін. За порушення заборони оператори і провайдери платитимуть штраф від 50 до 300 неоподаткованих мінімумів, тобто від 850 гривень до 5000.

Українці відреагували по-різному. Одні сприйняли заборону як цілком адекватний часу – Москва розв'язала війну проти України, анексувала Крим, її бандформування вбили на Донбасі понад десять тисяч українських громадян. Російські ж соцмережі стали складовою частиною інформаційної війни, на тлі якої пропагандистська імперія Геббельса та совєтський агітпроп відпочивають. Проте деякі користувачі в Україні, в унісон з росіянами, влаштували голосіння, плачі й паплюження офіційного Києва з приводу цього, вкрай потрібного, з точки зору національної безпеки, та рішучого (що, на жаль, у нас рідко трапляється) кроку. Схоже, живуть вони поза реальністю, яка не обпекла їх (і слава Богу) ні втратами найближчих, ні потребою добровільних самообмежень, ба, схоже, навіть не порушила їхнього спокійного ритму життя тривогою за долю найдорожчого – Батьківщини.

Тим часом російські спецслужби активно використовують соцмережі для дискредитації та оббріхування України, Європи та західного світу в цілому. «Їх задіюють, – пояснює політолог Тарас Березовець, – як мережу координації і вербування російської агентури розвідки, для відпрацювання планів мобілізації громадян країн пострадянського простору та російськомовної діаспори в західних країнах, також для збору інформації персонального і ділового характеру про іноземних українців, підготовки та проведення терористичних акцій».

Як приклад. У грудні 2013 року ФСБ вимагала від «ВКонтакте» передати їй персональні дані організаторів 39 груп українського Євромайдану. 2014 року про це розповів колишній гендиректор компанії Павло Дуров. «Ми відмовили. Зрештою, довелося продати свою частку «ВКонтакте», – зазначив він.

Руйнівний характер російської інформаційної війни добре розуміють на Заході І тому в багатьох країнах обмежують пропагандистську вакханалію ресурсів на кшталт Раша Тудей. Проте на території України, яка найдужче піддається інформаційній агресії Кремля, російські інформаційні війська господарюють в атмосфері вседозволеності – під «дахом» свободи слова, плюралізму тощо, а відтак спотворюють і голови, і душі. Тому за подолання наслідків інтоксикації московською отрутою українцям треба братися вже сьогодні. В умовах війни ми не можемо дозволити ні собі, ні своїм співвітчизникам поводитися, делікатно кажучи, нерозумно. Підтанцьовка агресорові загрожує українцям втратою власної держави. Колоніальна звичка жити «під московським караулом, у тюрмі», самоприниження таврують ганьбою всіх українців, як меншовартісну націю. А як з цим жити?

До речі, наші партнери розцінили «вето» на россоцмережі, як цілком адекватний захід. У Північноатлантичному союзі погодилися з позицією Києва, що рішення блокувати в Україні російські інтернет-ресурси є питанням безпеки, а не свободи слова, повідомили у прес-службі НАТО у Брюсселі. «Українська влада чітко дала зрозуміти, що це рішення – це питання безпеки, а не свободи слова. НАТО співпрацює з Україною у зміцненні її реформ, включно з питаннями демократії, верховенства права і дотримання прав людини. Свобода засобів інформації є серед тем цього діалогу. Ми віримо у відданість України її міжнародним зобов'язанням і в чинну в Україні систему стримувань і противаг», – заявили в НАТО.

Шануймося, українці, тоді і нас пошанують… Ми того варті.

Марія БАЗЕЛЮК

ОФІЦІЙНО

КОНГРЕС – КІСТКА В ГОРЛІ ДЛЯ ІМПЕРІЇ ЗЛА

Заява Конгресу Українських Націоналістів з приводу вчинення теракту – підриву гранати біля дверей офісу Конгресу

20 травня 2017 року, о 22 год. 03 хв. у центрі Києва, в будівлі за адресою Антоновича, 3Б, біля вхідних дверей центрального офісу Конгресу Українських Націоналістів російською агентурою КГБ-ФСБ-ГРУ в Україні вчинено зухвалий терористичний акт – підірвана бойова граната РГД-5. Лише за щасливим збігом обставин ніхто із тих, хто перебував на той час у будівлі, не постраждав.

Вчинений терористичний акт – чергова спроба дестабілізації Української держави та суспільства, залякування українських патріотів та простих громадян після спецоперації, організованої та щедро фінансованої кураторами з Росії-агресора та завербованою російською агентурою в Україні під кодовою назвою «Марш перемоги». Т.з. «марш» відзначився численними провокаціями, побиттям у Дніпрі ветеранів АТО бойовиками-тітушками Опозиційного блоку – партії регіонів та спецпідрозділом «реформованої поліції», куди успішно перекочувала значна частина колишніх беркутівців, які розганяли та стріляли в Майдан Гідності.

Дата та мішень теракту вибрані не випадково. Терористичний акт здійснено напередодні сумного дня вшанування пам'яті жертв політичних репресій, який започаткований з ініціативи чільних членів Конгресу. Організатори вибуху знали, що у третю неділю травня по всій Україні заплановані жалобні заходи. Традиційно вони відбуваються і у Биківні, під Києвом, за участі Президента України та інших керівників держави, де поховано понад 100 тис. закатованих та розстріляних політв'язнів та репресованих.

Мало того, Конгрес Українських Націоналістів створений та пов'язує своє буття із національно-визвольною боротьбою Організації Українських Націоналістів з-під стягу Степана Бандери. На цій основі він формує свої ідеологічні та політичні цінності, продовжуючи суспільно-політичну діяльність на засадах українського націоналізму. Конгрес Українських Націоналістів є спадкоємцем національно-визвольних змагань українського народу та його найкращих представників: Є. Коновальця, С. Бандери, Р. Шухевича, С. Ленкавського, Я. Стецька, С. Стецько та багатьох інших. Конгрес твердо і послідовно, з моменту свого заснування, продовжував стверджувати:

- основна загроза нововідновленій Українській державі та єдиній Європі чатує з боку шовіністичної та імперіалістичної Росії;
- російська імперія (Московщина, царська Росія, сталінсько-комуністичний СССР, московсько-кагебешна федерація) недієздатна без України, її духовного та інтелектуального потенціалу;
- російська імперія концентруватиме зусилля та робитиме всі заходи для відновлення повного контролю над Україною, повернення її в смертельні для української нації лабета імперії включно із військовою агресією та окупацією.

Тому Конгрес послідовно виступав та змагав:

- до будівництва потужної, сучасної, боєздатної української армії, озброєної найсучаснішою зброєю та технікою;
- за повернення до Будапештського формату переговорів для протидії воєнній агресії Росії в Україні, окупації Криму та частини Донбасу, політичним репресіям та злочинам проти людства, які вчиняють російські регулярні війська та найманці на окупованих територіях;
- проти базування на території України російського Чорноморського флоту, як потенційної загрози для нашого народу і державності;
- проти добровільної здачі Україною стратегічної та, особливо, тактичної оборонної ядерної зброї;
- проти агресивної політики Росії, участі в Нагірно-Карабахському конфлікті, окупації Придністров'я, частини Грузії, Чеченської Республіки Ічкерія, участі в створенні ІДІЛ і таким чином співучасті у нещодавніх терактах у Франції, Нідерландах, Англії та інших європейських країнах, воєнній підтримці режиму Асада у Сирії і співдії у злочинах проти людства та людяності асадівського режиму,
- за право поневолених Росією народів на самовизначення та створення власних держав.

Зрозуміло, що позиція та діяльність Конгресу – поперек горла імперській шовіністичній Росії та її п'ятій колоні в Україні. У січні 2015 року слідком РФ вніс Голову Конгресу до списку «військових злочинців» – у числі інших 67-ми невгодних «імперії зла». Ідеї українського націоналізму – українського дієвого патріотизму дедалі ширше опановують українське громадянство та молодь. Активна участь у боротьбі Майдану, сучасній національно-визвольній війні в складі добровольчого руху, Збройних сил України та Національної гвардії конгресівців та вихованців Конгресу, багато з яких полягли на полі слави, не могли пройти повз увагу агресора.

Незважаючи на те, що КУН сьогодні офіційно не є парламентською партією, сотні членів і вихідців з Конгресу є сьогодні народними депутатами України, депутатами місцевих рад, державними службовцями різних рівнів і традиційно твердо захищають кожен на своєму місці інтереси нашого народу, самовіддано докладаючись до розбудови Української держави.

У приміщені Конгресу урядувала останні роки свого життя Слава Стецько – Президент Антибільшовицького Блоку Народів (1986–2003 рр.), Голова Організації Українських Націоналістів (1991–2001 рр.), Голова КУН (1992–2003 рр.), Народний депутат України 2, 3 та 4-го скликань, неодноразово бували соратники Степана Бандери – Головнокомандувач УПА після загибелі генерала Романа Шухевича Василь Кук, багатолітній член Проводу ОУН(б) 97-літній Омелян Коваль, Голова Українського Державного Правління, наступник Ярослава Стецька – Богдан Федорак, Герої України Степан Хмара, Левко Лук'яненко та багато інших державних діячів. Зараз у цьому приміщенні створюється Музей Ярослава Стецька (Голови Українського Державного Правління – уряду відновленої Актом 30 червня 1941 р. Української Держави, в'язня нацистського табору «Заксенгаузен» (1941–1944 рр.), Президента Антибільшовицького Блоку Народів (1946–1986 рр.), Голови Проводу ОУН (1968–1986 рр.)) та Слави Стецько.

Російський імперіалізм ні на хвилину не припиняв боротьби проти української національної ідеї. На адресу Конгресу неодноразово лунали погрози, за загадкових обставин гинули чільні члени, сайт КУНу незлічненну кількість разів DOS атакували, повністю знищили чорні хакери і сайт та електронний архів партійної газети «Нація і Держава».

Тому ми, звертаючись до Президента України, Генерального прокурора України, Голови Служби безпеки України, Міністра внутрішніх справ України, вимагаємо:

1. Порушити кримінальне провадження за статею 258 КК України щодо вчинення терористичного акту – підриву бойової гранати РГД-5 20 травня 2017 року біля вхідних дверей центрального офісу Конгресу Українських Націоналістів в центрі Києва за адресою Антоновича, 3Б.
2. Всебічно, повно та об'єктивно здійснити кримінальне провадження щодо вчинення терористичного акту, виявити і притягнути до кримінальної відповідальності, передбаченої чинним законодавством, виконавців та замовників зухвалого злочину.

Слава Україні! Героям Слава!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Проводу
Конгресу Українських Націоналістів

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(097) 371-12-71
Дніпро	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кам'янське	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Кропивницький	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Максимович Олег	(050)-132-00-42
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Роговський Дмитро	(063) 790-15-37
Полтава	Сороковий Віталій	(095) 315-73-10
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

 23 ТРАВНЯ – ДЕНЬ ГЕРОЇВ УКРАЇНИ

НАД МОГИЛОЮ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

23 травня 1938 року, в Роттердамі, від рук московського терориста загинув Євген Коновалець. Саме цю дату українці всього світу відзначають як День Героїв України.

Промова провідника ОУН СТЕПАНА БАНДЕРИ, виголошена 25-го травня 1958 року над могилою славної пам. полк. Євгена Коновальця в Роттердамі, Голландія. Текст промови з деякими скороченнями був надрукований у тижневику «Шлях Перемоги», Мюнхен, ч. 22 (223) з 1-го червня 1958 р. під назвою «Над могилою Євгена Коновальця».

Двадцять років – це звичайно невеликий відтинок часу в житті народів. Звичайно – але не це двадцятиріччя, яке лягло між теперішністю і трагічним травнем 1938 року. До нього не можна прикладати звичайної міри часу. Воно виповнене такими подіями історичного значення, що своєю вагою може рівнятися з цілими сторіччями інших епох. І всесвітня історія запише цей період назрівання, ходу і наслідків Другої світової війни, як один з важливіших. А вже в історії українського народу й української землі це двадцятиріччя закарбувалося такими подіями і процесами, далекосяглими перемінами і трагічними потрясеннями, що їх було б досить на долю багатьох поколінь.

Цей власний багатий і важкий зміст того порівняно недовгого часу творить неначе призму, через яку можемо бачити події і постаті у далекій перспективі, не в сучасних, а історичних пропорціях. Чимало справ і проблем, які двадцять років тому полонили увагу народів, сьогодні виглядають дрібними і маловажними. Скільки відійшло у безслідне забуття постатей, що в той час стояли в центрі публічної уваги? Але ця перспектива часу, багатого на великі події і зміни, не тільки зменшує і нівелює картини. Вона теж: відслонює і ставить на ввесь зріст такі постаті і справи, які здобули собі тривале значення і вплив у житті народу.

І ось стоїмо над могилою такого небуденного мужа, полковника Євгена Коновальця. Двадцять літ проминуло, як у цій чужинній землі, далеко від батьківщини, поховано тіло одного з найбільших синів України. Та всі бурхливі події, що бурунами котилися через Землі України і не лишили незаторкненою навіть цієї, здавалося б затишної голляндської країни, не змогли затопити, ні присипати пилом забуття пам'яті про Євгена Коновальця. Вони немов підняли її на височінь, неначе очистили довкола неї виднокруг, так що вона виступає ще монументальнішою, ще світлішою на тлі нашої епохи.

Коли замислимося над питанням: чому це так, чому той час не прислонив тінню цієї постаті, приходимо до переконання, що це діється завдяки величі і вартості життєвого чину полковника Коновальця, завершеного Його смертю борця.

Євген Коновалець, комендант Корпусу Січових Стрільців – це одна з найбільших, найсвітліших постатей у період будування і збройної оборони Української Держави 1917-20 років. Після знищення Української Держави і захоплення Земель України ворожою військовою навалою, Він стає основоположником, організатором і провідником націоналістичного, визвольного руху, оформленого найперше в Українській Військовій Організації, а згодом в Організації Українських Націоналістів, що продовжує національно-визвольну боротьбу за державну самостійність України революційними методами.

Змістом усього життя славної пам'яті Євгена Коновальця було повне самопосвяти і послідовне змагання за волю свого народу, за здійснення на українській землі, в українській державі християнських засад, загальнолюдських і національних ідеалів – волі, правди і справедливості. Невмирущість великої ідеї увіковічнює й опромінює пам'ять покійного Полковника, бо Він зробив дуже багато для закріплення і перемоги цієї ідеї.

Організація Українських Націоналістів і ввесь національно-визвольний рух встоялися в боротьбі з большевицькою Москвою й іншими наїзниками на Україну, закріпили й поширили свої впливи в українському народі через те, що вірно й послідовно йдуть шляхом Євгена Коновальця.

Він навчив нас, як треба служити великій ідеї цілим життям. Визначуючи свої національні ідеали, згідні з вічними Божими законами, та відкидаючи все незгідне з ними, що накидає нам ворог, зокрема протихристиянський большевизм, український народ мусить вести за це боротьбу за всяких обставин, а не тільки у пригожій ситуації. Змагання за волю і правду, за Бога і за Батьківщину мусить бути головним змістом життя поневоленого народу, а не тільки засобом, дорогою до кращого життя в майбутньому, поскільки є вигляди на недалеке осягнення цієї мети. Україна, з уваги на своє геополітичне розташування, може тільки власними силами, власним змаганням здобути й втримати свою незалежність. При цьому вона виконуватиме важливу місію ширшого значення І для інших народів, здійснюючи та захищаючи універсальне гасло: «воля народам, воля людині!»

Большевицька Москва добре оцінила незаступимість полковника Коновальця, як Провідника українських національно-визвольних змагань, українського націоналістичного руху. Вбиваючи Провідника, ворог сподівався не тільки обезголовити цей рух, але цілком його знищити. Та знищити Організацію Українських Націоналістів, спинити її боротьбу не вдалося большевикам навіть убивством її Вождя. Джерело її живучости і сили лежить у всьому народі, і з нього приходить постійне відновлення і скріплення національно-визвольної боротьби та її дійових чинників.

Та передусім самому покійному Провідникові завдячуємо це, що навіть після Його трагічного загину ОУН не збилася зі свого шляху й віднайшла свою самостійницьку пробоєвість у дальшому важливому й важкому періоді своєї діяльности. Полковник Коновалець, як керманич революційної боротьби проти окупантів Українських Земель, зокрема проти большевицької Москви, був так само висунений на ворожі знищувальні дії, як борці підпілля, і завжди це враховував у своїй праці. Особисто неустрашимий, він турбувався найбільше долею визвольного руху, якщо б Його не стало в живих. Для того Він намагався якнайбільше своїх ідей, напрямних і засад визвольної дії прищепити цілій Організації, всім її кадрам. Майбутнього розвитку світових подій і в зв'язку з ними умовин дальшої визвольної боротьби не можна з певністю передбачити на далеку мету, і через те годі визначити відповідні конкретні пляни дії. Але те, що лише в тому напрямі можна було зробити, те полковник Коновалець зробив, щоб приготовити ОУН до правильної дії і боротьби в різних можливих ситуаціях.

Коли в 1941 році розгорілася між двома загарбницькими, тоталітарними імперіялізмами війна на українській землі та за її посідання, тоді ОУН, пам'ятаючи висновки Євгена Коновальця з ходу подій в 1917–1918 рр., дала почин і дійові рамки для активного виступу української нації на історичній арені. Проголошенням відnови Української Держави в червні 1941 року та будівництвом самостійного державного життя засвідчено, що український народ у жодній ситуації не зрікається своїх прав господаря на власній землі, і тільки пошанування цих суверенних прав України іншими народами і державами може бути плятформою приязні з ними.

Коли гітлеризм недвозначно виявив свої загарбницькі пляни і колоніяльні методи супроти України, тоді ОУН, не зважаючи на трагічність двофронтової боротьби, перейшла до широких збройних дій, організуючи Українську Повстанську Армію.

Широка збройно-політична боротьба проти гітлерівського знищування України та проти поновної большевицької займанщини, яку розгорнула ОУН-УПА в Другій світовій війні та в перші повоєнні роки, становить найвище піднесення українських визвольних змагань після 1917–1920-их років. Організаційно-політичні основи і напрямні для того дав Організатор і Провідник націоналістичного руху полковник Коновалець.

Найбільш непригожі зовнішні обставини не дали змоги підняти всенародне повстання проти большевизму і здобути державну незалежність України. Міжнародне становище допомогло Москві кинути змобілізовані у війні армії на придушення визвольної боротьби України та інших народів, уярмлених большевизмом. Та ОУН-УПА не склала зброї й не припинила продовжувати боротьбу, йдучи слідами славної пам'яті полковника Коновальця. Як Він і інші провідники самостійницьких змагань з Головним Отаманом Симоном Петлюрою у проводі, після заливу України ворожими окупаціями розпочали боротьбу революційно-підпільними методами, так знову ОУН-УПА під проводом Романа Шухевича-Чупринки перейшла з повстанської тактики на підпільну.

Визвольна боротьба триває далі, її незламність – це найпевніша запорука прийдешньої перемоги. Тепер цілий український народ захоплений націоналістичною ідеологією самостійности України та послідовної боротьби з безбожницьким і протинароднім большевизмом. Націоналістичний рух став всенароднім визвольним рухом. А в парі з закоріненням його ідей в народі живе і все більше поширюється пам'ять про його великого Провідника й Основоположника Євгена Коновальця. Даремні всі большевицькі намагання осквернити й вирвати з душі народу цю велику славу, так само, як не вдається ворогові знищити віри в Бога та інших національних святощів.

Сьогодні, як і раніше, можемо ствердити, що ворогові Бога, України й всього волелюбного людства не вдалося знищити ОУН і українського визвольного руху вбивством його Основника й Провідника. Але одночасно усвідомлюємо собі, що це величезна незаступима втрата, якої впродовж двадцяти літ понині не можемо переболіти. Розвиток і боротьба ОУН були б пішли ще багато краще і дальше, якщо б її далі очолював і нею кермував полковник Коновалець. Ворожа бомба вирвала Його з визвольного змагання якраз напередодні того періоду, в якому самостійницький фронт найбільше потребував Його, досвідченого й незаступимого політичного і військового керманича. Його героїчна смерть борця на найвищій і найважливішій стійці скріпила ще більше діючу силу націоналістичної ідеї, віру і завзяття українських націоналістів. Але втрати Його ніщо не вирівняє.

Коли стоїмо над могилою Того, хто був у нашому спільному змаганні Перший, Найбільший, Єдиний, – то жаль і біль проймають наші серця з такою ж невтишною гостротою, як тоді, двадцять років тому, коли вперше, в різних обставинах і не одночасно, але з однаковою грозою поразила нас страшна вістка про загин Полковника. І час, який проминув від тієї пори та проніс понад нами стільки великих і важких, героїчних і трагічних подій, – не в силі заглушити цього жалю.

А проте і цей жаль-біль не переходить у нас в одчай. Бо кріпить нас наша віра. Невичерпне джерело сили наших душ – християнська віра в Бога, Його справедливість і безмежну доброту, віра в безсмертність людської душі – дає нам певність, що наш невіджалуваний Провідник приймає участь у новому, вищому й незнищимому житті. З цієї самої віри черпаємо переконання про нерозривний зв'язок Його й інших поляглих борців за волю з нашими дальшими визвольними змаганнями. Цей зв'язок полягає не тільки на їхньому вкладі у визвольну справу за життя, але продовжується далі в інший, містичний спосіб. Розділені кордоном смерти, але з'єднані зв'язком віри, ідеї і любови – живі та померлі можуть собі взаємно помагати перед Богом і через Бога.

У двадцяті роковини смерти Євгена Коновальця прибули до міста Його загину сотні синів і дочок українського народу, щоб на могилі цього Великого Українського Патріота, Борця і Провідника скласти вінки та вшанувати Його світлу пам'ять. Прибулі – це немов делегація від цілої нації, яка зберігає пам'ять про свого Великого Сина в найбільшій пошані. Наші поминки, молитви і вінки висловлюють найщиріші почуття всіх вірних дітей України, а зокрема всіх активних борців і страдників за цю ідею, для якої жив і за яку поліг полковник Коновалець. Хоч тільки мала частина українських патріотів має змогу спільно вшанувати двадцяту річницю Його смерти, а багато навіть не знає цієї дати, одначе всі віддають найкращий поклін Його пам'яті вірністю Його ідеї. І кожний з нас добре завершить вшанування Його пам'яті, коли до молитви за вічне щастя Його душі додасть обітницю над Його могилою: іти Його слідами, все життя працювати щиро для добра України і боротися до загину за її волю. Щоб перемога великої ідеї і правди навіки закріпила пам'ять і славу їх Великого Борця-Подвижника Євгена Коновальця.

Квіти на могилу Є. Коновальця

(Правопис тексту збережено.)

ПРАВДА КЛИЧЕ

ПОНАД ПІВСТОЛІТТЯ МОСКВА ПРИХОВУВАЛА СТРАШНУ ТАЄМНИЦЮ БИКІВНІ

Виступ Президента на церемонії вшанування пам'яті жертв політичних репресій у Національному історико-меморіальному заповіднику «Биківнянські могили»

Шановні пані та панове!

Високоповажні представники дипломатичного корпусу!

Дорогі українці!

Вчора пізно вночі я повернувся з Берліну. Позитивно і по-доброму вражений тривалою, багатогодинною, дружньою, відвертою та змістовною розмовою з Канцлером Німеччини Ангелою Меркель. Це надзвичайно важливо, що в особі цього видатного європейського лідера Україна має надійного друга й партнера.

Після переговорів українська делегація завітала до Ораніенбурга, до меморіального комплексу на території колишнього концтабору Заксенгаузен. Там ми вшанували пам'ять жертв нацизму – тих українців, тисяч українців, так само як і представників інших народів, які там утримувались. За свідченнями, ще навіть досі остаточно не встановленими, там загинуло від вісімдесяти до ста тисяч вязнів.

Це саме той табір, де закатували Олега Ольжича, де утримувалися Ярослав Стецько та Степан Бандера.

Неначе місток у часі: батько Степана Бандери, греко-католицький священик отець Андрій, як стверджують історики, похований саме у цьому лісі. Тут наприкінці 30-их років минулого століття московсько-комуністичний режим на п'яти гектарах землі влаштував справжнє пекло. Тут більшовики протягом чотирьох років замордували десятки, сотні тисяч людей.

Символічно, що після закінчення Другої світової табір Заксенгаузен не закрився, він перейшов у розпорядження НКВС, проіснував після війни ще цілих п'ять років. Утримували та мордували там не лише колишніх членів нацистської партії, але й німецьких соціал-демократів, і просто незадоволених впровадженням комунізму у Східній Німеччині… І навіть своїх – колишніх радянських військовослужбовців, які пройшли полон і очікували черги на Сибір, куди їх прирік Сталін.

Побувавши вчора в Заксенгаузені і стоячи сьогодні тут, у Биківні, ще і ще раз усвідомлюю, відчуваю кожною клітиною людожерську подібність нацистського та сталінського режимів.

Нагадаю, парламентська асамблея ОБСЄ вісім років тому ухвалила дуже важливу резолюцію про їхню тотожність. Вона навіть запропонувала запровадити спільний день пам'яті жертв сталінізму та нацизму.

Ось чому, якщо хто не зрозумів, протягом останніх років в Україні і було проведено декомунізацію. Ось чому відбувся так званий «ленінопад». Ось чому очистилася карта України від імен її катів та душогубів. Ось чому оновилися таблички з назвами вулиць. Комуністичним ідолам нема і не буде місця в нашій країні.

І без підконтрольних ФСБ-КДБ соціальних мереж мій український народ теж здатен прожити. І, до речі, закон про заборону георгіївських стрічок я теж підпишу, щойно він надійде до мене із Верховної Ради. Чому? Тому, що це не є символікою Другої світової війни, ця символіка – символ агресії проти України 2014–2017 років. Тому що обвішані цими стрічками бойовики вбивають наших воїнів кожного дня і кожної ночі. І прямо зараз, поки ми з вами тут, вони теж цілять в українських воїнів! Врешті-решт, на жаль, це Росія своєю політикою по відношенню до України сама поставила стрічку поза законом.

Дорогі українці!

Як Президент, уже втретє відвідую Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили». Раніше бував тут як народний депутат і просто громадянин. Але місце таке, що кожного разу хвилюєшся і переживаєш як вперше. А тепер – і поготів. Адже нині ми відзначаємо вісімдесяті роковини масових політичних репресій 1937–1938 років.

Ще не встигли українці вийти з коми після влаштованого Сталіним геноциду-голодомору, як Кремль розпочав нову екзекуцію, котра в історію увійшла під назвою Великого терору в СРСР.

Биківнянський ліс – далеко не єдине місце в Україні, де виконувалися і перевиконувалися так звані ліміти на масове знищення людей – на розстріл або на ув'язнення в таборах ГУЛАГу. Але це чи не найбільша братська могила в Україні, де спочили десятки й десятки тисяч невинно убієнних. Сюди розстріляних привозили прямо вантажівками, іноді цілими колонами. В архівах збереглися покази одного із працівників НКВС, які той дав вже наприкінці вісімдесятих років. Він розповів, як ночами в Київському обласному управлінні НКВС розстрілювали людей у підвалах внутрішньої тюрми, а вночі «вантажили на машини, спеціальними кліщами брали за шию та за ноги, закидали в кузов з бортами». Потім накривали брезентом і вивозили на поховання до Биківні. Мертві тіла гасилися вапном, присипалися ґрунтом. Для чого вони це робили? Вони думали, що не буде жодних слідів злочину.

Десятки років радянська влада приховувала страшну таємницю Биківні. А тим часом знаходилися відчайдухи, які навіть в умовах радянської диктатури насмілювалися вимагати правди. Так, як це робили наші шістдесятники Лесь Танюк, Алла Горська та Василь Симоненко.

Горська та Симоненко були вбиті. Танюк пішов від нас нещодавно, на двадцять п'ятому році Незалежності. Лесь Степанович залишив спогади про те, як від шкільного завуча із Биківні вони дізналися, що ж тут насправді сталося. Як втрьох пішли оглядати місцевість. Як Василь Симоненко побачив, що малі і несвідомі діти грали у футбол, тут, на цьому місці, простреленим у потилицю черепом. І як дорогою назад Симоненко читав вірш: «На цвинтарі розстріляних ілюзій уже немає місця для могил».

Влада намагалася списати цей злочин на нацистів, ніби тим своїх бракувало. Та навіть брехлива версія була маловідома широкому загалу. Чергову спробу прорвати завісу мовчання, того разу вже вдалу, в середині вісімдесятих зробив київський журналіст Сергій Кисельов. Його доволі смілива, як на той час, стаття в «Литературной газете» викликала шквал публікацій в українській пресі, додала енергії та наснаги іншим громадським діячам, які вимагали визнання злочину, покарання та покаяння.

Україна має знати імена особистостей, які боролися за правду і справедливість, тому мій обов'язок – говорити про них.

Сьогодні я не можу не згадати ще про одну людину. Буквально днями відійшов у вічність Євген Грицяк, царство йому небесне. Він – один із очільників легендарного Норильського повстання в таборах ГУЛАГу, яке політичні в'язні підняли невдовзі після смерті Сталіна. Його подвижницьке життя доводить, що серед українців завжди були герої, здатні чинити опір найжорсткішій диктатурі. Цитую спогади: «Коли почався штурм військами МВС захоплених в'язнями табірних зон, і солдати та офіцери поливали повстанців свинцем з автоматів й кулеметів, українські патріоти відбивалися камінням. А коли й воно закінчилося – заспівали свій гімн «Ще не вмерла Україна».

Вони вірили в нашу майбутню незалежність. Ми здобули її в 91-му, ми захистили її 2014-му, ми боронимо її зараз. Ми остаточно порвали з радянським і пострадянським минулим, впевнено тримаючи європейський курс.

Точно так, як показував «компас» Миколи Хвильового: «Геть від Москви! Дайош Європу!»

Днями в офіційному віснику Європейського Союзу очікується офіційна публікація рішення про запровадження безвізового режиму для українських громадян. А опівночі на 11 червня перший українець, у паспорті якого не буде візи, перетне державний кордон в напрямку однієї з європейських країн. У тому числі, звичайно ж, і дружньої нам Польщі.

Биківнянський ліс – місце нашого спільного болю з поляками. І сьогодні я так само схилю голову і покладу квіти до пам'ятного знаку польських поховань. Тут разом з українцями спочивають і тисячі польських патріотів, розстріляних за наказом Сталіна.

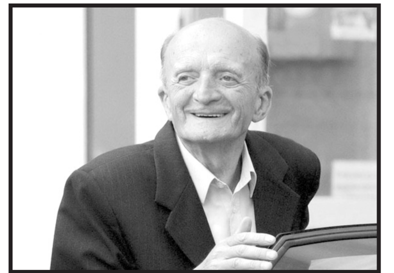
Прошу вшанувати пам'ять всіх, хто лежить у тут, і в численних братських могилах та на табірних цвинтарях по всій колишній імперії, – всіх жертв політичних репресій. Оголошую хвилину мовчання…

Слава Україні!

ВТРАТА

Прости і прощавай

Конгрес Українських Націоналістів з глибоким сумом сприйняв звістку про те, що 14 травня 2017 року, на 91-му році життя, відійшов у вічність справжній Лицар України, один із організаторів і керівників Норильського повстання 1953 року, український патріот ЄВГЕН ГРИЦЯК.

Для нас, українських націоналістів, друг Євген Грицяк завжди був і залишиться взірцем відваги і нескореності тих, які «стали волі насторожі», їхньої непохитності в боротьбі за честь і гідність української нації, незламності в здобутті найвищої мети – Української Самостійної Соборної Держави.

Виклик гордих людей тиранам – це «Повстання духу», вимір безмежної любові до України. І не було такої ціни, якої б не заплатили Євген Грицяк і його побратими за її свободу. Сподіваємося, що нащадки, вивчаючи життєвий шлях нашого Лицаря, стануть сповідувати найголовнішу з чеснот, за якими Він жив, – Вітчизні – вірність до загину.

Перед світлою пам'яттю Євгена Грицяка, українського Героя, ми схиляємо в жалобі свої голови, сумуємо – разом з його рідними, близькими, побратимами та співчуваємо їм.

Прощаючись навіки, молимо Всевишнього, аби оселив Його душу там, де праведні спочивають.

Вічна пам'ять…

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

P.S. 16 травня поховали Народного героя України Євгена Грицяка в рідному селі Устя, на Снятинщині.

Василь СИМОНЕНКО

НА ЦВИНТАРІ РОЗСТРІЛЯНИХ ІЛЮЗІЙ
або Україна сьогодні…

Гранітні обеліски, як медузи,
Повзли, повзли і вибилися з сил –
На цвинтарі розстріляних ілюзій
Уже немає місця для могил.
Мільярди вір зариті у чорнозем,
Мільярди щасть розвіяні у прах.
Душа горить. Палає лютий розум.
І ненависть регоче на вітрах.
Коли б усі одурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевно б, репнуло від сорому й хули.
Тремтіть, убивці! Думайте, лакузи!
Життя не наліза на ваш копил.
Ви чуєте? На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил!
Уже народ – одна суцільна рана,
Уже від крові хижіє земля,
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсукана петля.
Розтерзані, зацьковані, убиті
Підводяться і йдуть чинити суд,
І їх прокльони, злі й несамовиті,
Впадуть на душі плісняві і ситі,
І загойдають дерева в витті
Апостолів злочинства і облуд!

23.XII.1962

БИКІВНЯ

ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ПОЛІТИЧНИХ РЕПРЕСІЙ

Чільні діячі Конгресу доклали чимало зусиль, щоб цей день почав відзначатися на всеукраїнському державному рівні. Починаючи з 1999 року, саме конгресівці, серед яких депутати Верховної Ради ІІ скликання, голова Київської міської організації товариства «Меморіал» Роман Круцик, Тарас Процев'ят та інші, спільно з Всеукраїнським товариством «Меморіал» провели у Биківнянському лісі жалобно-поминальні заходи та громадсько-політичне віче.

Цьогоріч активісти Конгресу, на чолі з Головою партії Степаном Брацюнем та заступником Голови Євгеном Лупаковим, також прийшли вклонитись пам'яті невинно убієнних і поклали квіти.

Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь наголосив: «Ми, українці, не зважаючи на організований Кремлем геноцид, тотальне знищення народу за національною ознакою, масові вбивства й політичні репресії, не втратили своєї національної пам'яті, своїх святинь, своєї віри, бо Бог нам дав сили духу винести усі випробування, боротися і будувати майбутнє. Новітнім прикладом боротьби і сили цього духу є подвиги сучасних героїв, які відчайдушно нині боронять Україну від кремлівських окупантів на Сході. Щороку ми приходимо на це місце скорботи, повторюючи слова відомого народного клича «Не ридать, а здобувать», і усвідомлюючи, що пам'ять про минуле є частиною нашого українського завтра».

Покладання квітів до пам'ятних знаків відбулося також по всій країні, повсюдно пройшли жалобні заходи.

Прес-служба КУН

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

«ДАЙТЕ МЕНІ ОЧОЛИТИ ВІЙСЬКО, І Я ДОВЕДУ ЙОГО ДО МОСКВИ!»

Талановитий син Олександра грає на музичному інструменті в честь свого героїчного батька…

Вручення дружині Героя Олені пам'ятної медалі…

Четвертого травня, у Києві, на Лук'янівському військовому цвинтарі (ділянка №4) відбулося урочисте відкриття пам'ятника Олександрові Гуменюку, комбату «Київської Русі».

Олександр Леонідович походить із козацького роду. Він народився 5 серпня 1964 року в селі Ясенове Друге Любашівського району Одеської області, який у добу УНР був одним з епіцентрів повстанського руху. Засновник і командир 11-го батальйону оборони «Київська Русь» з березня 2014-го, педагог, військове звання – полковник (посмертно)... Батько трьох молодих козаків (Святослава, Олега та Максима) загинув героїчно, через десять днів після відзначення свого піввікового ювілею – 15 серпня 2014-го поблизу с. Малоіванівка Перевальського району Луганської області під час виконання бойового завдання…

Лицар ордена Богдана Хмельницького Ш ступеня (2014, посмертно).

Лицар ордена «Народний герой України» (2015, посмертно).

Скласти уклін легендарному комбатові Гуменюку прийшли рідні та близькі товариші, але найбільше було – побратимів по зброї… Підполковник Гуменюк був із тих, хто не посилає в бій, а веде до бою. Він завжди йшов попереду – як легендарний в часи УНР полковник Петро Болбочан. Тому весь батальйон вірив і всеціло довіряв своєму комбатові. Бійці лагідно називали його – «Батя»… «Чим більше дбаєш про товаришів, тим міцніший колектив, – вважав він. – Головне, щоб політики не заважали нам виконувати свій святий обов'язок перед Україною».

Олександр Гуменюк пішов захищати Батьківщину, коли на рідну землю напав підступний ворог, добровільно. Створив 11-й батальйон територіальної оборони «Київська Русь»і став його першим командиром. Із своїм батальйоном звільнив п'ять міст на Донеччині. Комбат брав особисту участь в усіх без винятку боях. Завжди умів підбадьорити тих, хто занепадав духом. Дбав про вояків, як про своїх дітей. І вони його любили як батька. «Війна має великі мінуси, – казав він, – але має і плюси, адже тільки з утратами люди починають розуміти, що таке Воля і якою ціною вона здобувається». Своє 50-ліття він відзначив у поході – під час переведення батальйону з гори Карачун під Дебальцеве. «День народження – це не свято, а підсумок, що ти зробив, та чого ще не зробив», – вважав Олександр Гуменюк.

На війні став жорстким. Запилюжений, обвітрений, спокійний і небагатослівний – таким побачила комбата Гуменюка на горі Карачун у Слов'янську журналістка Віолетта Киртока. Пані Віолетта вдячна долі, що встигла сказати слова поваги та вдячності Олександрові Гуменюку. За чотири дні після загибелі, 19 серпня 2014 р., завдяки публікації Віолети ми дізналися, якого патріота-героя втратив наш народ. Найхоробріші гинуть першими. Так сталося і цього разу. До 15 серпня 2014-го – останнього дня життя комбата Гуменюка – в батальйоні «Київська Русь» не було жодної втрати! У тому бою загинув і один з найкращих розвідників батальйону Олег Оникієнко-«Корсар». Дістав поранення і старший лейтенант Олексій Демченко. Був важко поранений розривною кулею в обличчя Едуард Мальований. Убивці Олександра Гуменюка та Олега Оникієнка – російські спецпризначенці – того ж дня були відправлені в пекло бійцями батальйону Гуменюка.

Мужній, енергійний і цілеспрямований. Вимогливий, але справедливий. З гумором, з усмішкою на устах, як справжній козак. Таким його запам'ятали назавжди бойові побратими, друзі і рідні. «Ця війна засвідчила, хто друзі, а хто вороги. Але війна показує також, яка в тебе родина», – казав Олександр Гуменюк. Олександрова дружина виявила себе в найтяжчі хвилини козачкою, вірним другом чоловіка, послідовницею, продовжувачкою його справи. Дружині комбата Олені Гуменюк випала честь і нелегка доля самій виховувати трьох синів Народного Героя України.

Своїми спогадами про Героя поділились на відкритті пам'ятника: полковники Валерій Вовк та Олексій Савич, автор пам'ятника народний художник України Анатолій Гайдамака, народний депутат України Андрій Тетерук, козак Михайло Година, доброволець ОДЧ «Карпатська Січ» Микола Тихонов, поетеси Антоніна Литвин і Зоя Ружин. Талановиті сини Олександра виконали ряд творів на музичних інструментах… А кобзар Тарас Силенко виконав пісню про Народного Героя (сл. Антоніни Литвин, муз. Василя Литвина). Провів меморіальний мітинг відомий історик й письменник Роман Коваль.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

P.S. В останньому своєму інтерв'ю комбат Гуменюк висловив особисте глибоке переконання, що ми в цій війні переможемо. Він вірив, що ми не тільки заберемо Крим, а й відвоюємо в Росії вкрадені нею українські землі. «Якщо воювати, – казав комбат, – то все своє забирати. Дайте мені очолити військо, і я доведу його до Москви!»

І всі ми віримо, що ще наше покоління здобуде Соборну Українську Державу, втіливши шляхетну мрію нашого Героя.

ВТРАТА

ВІДІЙШОВ У ЗАСВІТИ ОКСЕНТІЙ КАМЕНЮК

Четвертого травня 2017 року, на 91-му році життя, відійшов у засвіти відомий громадсько-політичний діяч, учасник національно-визвольної боротьби 40-х років ХХ століття, політв'язень большевицького ГУЛАГу, почесний Голова обласної Тернопільської організації Конгресу Українських Націоналістів, політв'язень совєцьких концтаборів, перший редактор часопису «Тернистий шлях», соратник Слави Стецько, палкий патріот рідної землі і дієвий націоналіст, людина з когорти моральних авторитетів, Оксентій Каменюк.

Народився Оксентій Каменюк 10 лютого 1927 року в селі Рачині Горохівського району (Волинь). Навчався в Луцькій педшколі, а з 1947-го – на історичному факультеті Львівського педагогічного інституту. Його батьки – Михайло і Улита – чесні трудівники-хлібороби, які вірили в Бога, любили працю й Україну, і боролися за свою рідну землю, не шкодуючи ні сил, ні життя. Ці якості вони прищепили й своїм синам – Антонові та Оксентієві.

За участь синів у національно-визвольній боротьбі, а батьків – за зв'язки з підпіллям ОУН, всю родину Каменюків у 1949 році було арештовано, засуджено на довготривалі терміни і заслано в концтабори Мордовії, Сибіру й Колими. Зокрема, Оксентій потрапив у концтабір Тайшета, що в Красноярському краї, а відтак – на Колиму.

Після повернення у 1956 році в Україну, для Оксентія Каменюка почалися роки важких поневірянь у пошуках постійного місця проживання і праці під недремним жорстким наглядом КДБ. Так, у 1970 році разом зі своєю вірною дружиною Надією, він опинився на Тернопільщині.

Незалежність України подружжя Каменюків зустріло з великою радістю. Невимовною втіхою стало для них і відновлення національної пам'яті, визнання, а з часом – і вшанування на державному рівні – повстанського чину вояків ОУН-УПА. І Оксентій Михайлович, і його вірна дружина Надія Миколаївна активно занурились в громадську роботу: він – у редакції «Тернистого шляху», вона – в хорі національно-патріотичної пісні «Заграва». У 1992 році друг Оксентій став учасником Установчого Збору Конгресу Українських Націоналістів, а вже з липня 1993 року очолив Тернопільську обласну організацію Конгресу. Саме друг Оксентій Каменюк зумів згуртувати патріотів націоналістів і розбудувати найпотужнішу політичну силу на Тернопільщині.

Без подружжя Каменюків не обходились жодні патріотичні заходи на Тернопільщині. Обоє були тими активними громадськими діячами, які конкретними справами утверджували українську Україну.

Останніми роками друг Оксентій багато писав. Видав три книжки-хроніки – «За Україну», «День за днем», «Згода будує, незгода руйнує», а також книги-спогади «Жінка з неспокійним серцем» – про свою кохану дружину, яка відійшла у засвіти шість років тому, «Постригач», «З глибини пам'яті». У 2015-му також вийшла друком і його збірка «Пісні моєї юності з рідної Волині».

На болючі українські реалії він відгукувався своїми публіцистичними статтями, в одній з яких писав: «Чи всі усвідомлюють нині, що щастя не в багатстві, не в грошах, не в дачних будівлях, автах-іномарках чи інших матеріальних цінностях? Найбільшим щастям і багатством для людини є її духовність, той генофонд нації, що даний людям самим Богом. Його не можна купити за гроші, але без якого, однак, не може бути людина щасливою, не може зберегти себе жодна нація, не може існувати ніяка держава».

Не зважаючи на свій поважний вік, друг Оксентій продовжував боротьбу за українську національну ідею, за утвердження справжньої Української Самостійної Соборної Держави до останнього подиху життя і залишився для конгресівців справжнім моральним авторитетом, прикладом незламності духу, достойного сина України.

Сьогодні у Тернополі відбулась панахида світлої пам'яті друга Оксентія. Похорони видатного українця відбудуться завтра, у суботу, 6 травня.

Сумуємо, висловлюємо щирі співчуття друзям та родині покійного і молимо Всевишнього, аби оселив його душу там, де праведні спочивають…

Вічная пам'ять…

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

«КІБОРГИ. САГА ПРО ВОЇНІВ»

«...Ми виступаємо за три дні. Цю битву пам'ятатимуть у віках – як і її героїв. У Трої – Ви здобудете свою славу! Люди оспівуватимуть Ваші подвиги у піснях і легендах. Ваші імена зостануться в тисячоліттях... Але славу Вашу триматиме за руку – Ваша смерть...»

Девід Беніофф, «Троя»

Четвертого травня Національний музей літератури України спільно з видавництвом «Ярославів Вал» презентував роман Євгена Стеблівського «Кіборги. Сага про воїнів». Це одна із перших художніх книг про війну на Донбасі. Книга, яка дійсно торкається душі, бере за серце.

Автор роману Євген СТЕБЛІВСЬКИЙ з своїм сином Романом та ветераном АТО, батьком двох дітей, десантником 80-ї бригади Юрієм ТЕМЧЕНКОМ

Герої роману – юнаки-студенти, які залишили все для того, щоб захистити країну. Адже головний герой, Славко Рудинський, знає, що він нащадок легендарного холодноярського отамана Рудя, і так само, як його прадід, йде до бою під гаслом "Воля або смерть!" Другий гостросюжетний роман в серії «Український бойовик» – «КІБОРГИ. Сага про воїнів» розповідає про козацький дух, що спить у кожному з нас. Спить лельом – аж доки не проснеться. А тоді нікому мало не здасться.

Справжні герої виростають з крові своїх попередників – Гонти, Богуна, Болбочана, Коновальця, Шухевича... І вони знову виросли, – на книжках про Хмеля і Сагайдачного, про запорожців і упівців, про гайдамаків, холодноярців і січових стрільців. Виросли – і стали насмерть в Донецькому аеропорту проти споконвічного ворога. Це захоплюючий український бойовик про Батьківщину і кохання, які сильніші за смерть. Вкрай драматична історія війни Рудя і його семи побратимів з розвідувального взводу Старого. Рудь, Андріано, Кеп, снайпер Кохана, Дир, Єльчик, Старий, Америка – почали свою війну під Слов'янськом і пройшли пекельний шлях до Донецького аеропорту. Один з них загинув, рятуючи побратима на полі бою, другий – під час виходу з оточення з сектору «Д», третій – в боях за аеропорт… Рудя чекає з війни його кохана дівчина Іванка, не витримавши напруги невідомості, вона приїжджає до нього на фронт разом з волонтерами…

Вже вийшли книги про те, як українці билися за аеропорт. Роман «Кіборги…» – це відповідь на запитання чому хлопці не здали ДАП. Адже ми, як нація, в неоціненному боргу перед своїми загиблими попередниками: «…З цієї землі, з пролитої в неї крові – вже виросли нові герої, сину. Тому вона була, є і буде – вічно. Вона може себе захистити. Себе – і тебе, малий. Хлопці не пустять ворога у твій дім! Вони стоятимуть насмерть. І ти захищатимеш її, коли виростеш. Бо ти створений з крові її воїнів. Все буде Україна, сину!»

За словами автора, ідея написати книгу виникла з початком війни в Україні. Описував реальні події. Це другий роман у трилогії – першим був «Звенигора. Повстанці. Шабля на комісара». У ньому описуються невідомі й трагічні події Звенигородсько-Таращанського повстання 1918 року на території центральної України.

«Після першої книги наступною мала вийти історія про Юрка Тютюнника. Вона уже на 50 відсотків готова. Але так сталося, що я вирішив писати про війну, яка сьогодні в Україні. Писав про те, що болить», – розповів автор Євген Стеблівський.

У презентації роману Є. Стеблівського «Кіборги» взяли участь письменник, учасник АТО Борис Гуменюк, письменник, головний редактор видавництва «Ярославів Вал» Павло Щириця і власне сам автор роману Євген Стеблівський – журналіст, письменник, історик, літератор, автор серії «Український бойовик». Завітав на презентацію кіборг Микола Тихонов. Розповів, що уже встиг прочитати книгу й упізнав у сюжеті свого товарища з війни. "Мені сподобалося у цій книзі те, що тут є посилання на історію тієї визвольної боротьби 100-річної давнини, історію героїв Холодного Яру. Це важливо, адже незнання своєї культури, своєї історії та нешанування своєї мови і призводить до того, що маємо сьогодні – до війни. Ця книга є зброєю на культурному фронті. Бо зброя військова відвойовує простір, і цей простір має заповнити культура нашого народу і нашої держави", – сказав Микола Тихонов. Про надважливу роль добровольців на фронті і в тилу говорила відома волонтерка-журналістка Тамара Лозова з Дніпра. Модерував захід знаний письменник і літературознавець Михайло Слабошпицький. Він, зокрема, зазначив, як пишається тим, що його черкаська земля має таких талановитих людей. І додав, що про війну сьогодні пишуть багато, але передати всю глибину подій вдається одиницям.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Уривки з роману

Поле. *Війна завжди буде згадуватися, як картина з тривожними сіро-чорними фарбами. Чорна багнюка під гусеницями, чорні танки, темно-зелені до чорноти бетеери і бехи. Тепер мені весь час сниться один і той же чорно-білий сон. Величезне чорно-сіре поле з космами пожухлої трави-ковили. Тільки трава у цьому сні не чорна, а, як то і буває у старих чорно-білих фільмах – ядучо-жовтаво-сіра. Ми йдемо саме цим полем у наступ. Йдемо – то тільки так зветься, а насправді ми біжимо. Падаємо, повземо, потім знов біжимо. Нас відсікли вогнем від танка і бехи, я їх ніде не бачу. Може, їх підбили. Я оглядаюсь і бачу, як позаду мене в траві здіймаються хмарки пилу. Це кулі. По нас стріляють. Не знаю, як для кого, а для мене це – найстрашніша здогадка. Я розумію, що наступна куля – моя. Знову падаємо, і раптом я відчуваю легкий поштовх внизу біля бронежилета. Спочатку не зважаю на те, знов зриваюсь, – і раптом все тіло пронизує гострий біль. Я падаю й відчуваю, що під броніком мокро і гаряче. Лапаю, підношу руку до світла – і бачу, що рука вся червона. Мене поранено. Відчуваю слабкість, самі собою закриваються очі. Як скрізь сон чую, що мені щось кричать хлопці. За мною повзком повертаються Кеп і Америка. Поруч – Лазо. Вони тягнуть мене через поле, а позаду в траві знов здіймаються хмарки пилу. На щастя, тут поле зайшлося хвилею. Це те, що у нас називається «складки місцевості». Нас прикриває наша земля. Слава Богу, мо встигнемо. Дійти до зеленки. Може – залишимося живі. Час від часу я непритомнію. Хлопцям важко, але вони мене не залишать. Хоча можуть через мене загинути. Вони обидва майданівці, обстріляні двадцятого лютого...*

Аеропорт. *...Дванадцятий день іде бій. Дванадцятий день! Я, хлопчина із Сум, Сашко Деркач на псевдо Дир, – ще вчора хуліганив у школі, залицявся до дівчат, вчився в автошколі на водія-дальнобійника, – а сьогодні я боєць-спецназівець, зачепився за ДАП, і не згоден відступити звідси – ні на крок. Два пальці на шкурі, рука висить, бік прострелений, голова з каскою разом від ВОГу репнула, кров тече в очі, погано бачу, ще й в правому оці стирчить плаский осколок з зазубрених п'ять копійок завбільшки – нічо`, ще повоюємо! А я колись в дитинстві пальчик вколов, кров тече, всі навколо бігали – ой, помираю, мамка, бабця... От гвалт був. Але тепер, оці падли нехай здохнуть – я зі своєї землі не піду! Це моя земля! Тут мій дім! І якщо я їх випущу зараз з порту, вони прийдуть до мене додому. До моєї мами, до моїх сестер і дівчини. Бо в Крим і в Донецьк – вони вже прийшли! Не дам! Коли поруч вибухнув у звалищі заряд РПГ, і я отримав у плечі ще й осколки бетону, я чомусь згадав саме його – отой пальчик...*

МОЛИТВА

УКРАЇНО Свята Мати героїв!
Зійди до серця мого,
Прилинь бурею вітру кавказького,
Шумом карпатських ручаїв,
Боїв славного Завойовника Батька Хмеля,
Тріумфом і гуком гармат Революції,
Радісним гомоном Софійських Дзвонів.
Нехай в Тобі відроджуся,
Славою Твоєю опромінюся,
Бо Ти все життя моє, бо Ти все моє щастя.
Задзвони мені брязкотом кайданів,
Скрипом шибениць у понурі ранки,
Принеси мені зойки катованих в льохах,
і тюрмах,
І на засланні, щоб віра моя була гранітом,
Шоб росло завзяття, міць,
Шоб сміло я йшов у бій так, як ішли Герої,
За Тебе, за Твою славу, за Твої Святі Ідеї;
Щоб помстити ганьбу неволі,
Потоптану честь,
Глум катів Твоїх,
Невинну кров помордованих під Базаром,
Крутами, в Кінгірі і Воркуті,
Геройську смерть героїв Української Нації,
Української Національної Революції –
Полковника Євгена Коновальця,
Басарабової,
Головінського, Шухевича, Бандери
Та славну смерть Данилишина і Біласа,
І тисяч інших не знаних нам,
Що їх кості порозкидані або тайком загребані.
Спали вогнем життєтворчим
Всю кволість у серці моєму!
Страху нехай не знаю я, не знаю,
що таке вагання.
Скріпи мій дух, загартуй волю,
в серці замешкай моєму!
Утюрмах і тяжких хвилинах підпільного
життя
Ростимене до ясних чинів.
В чинах тих хай знайду я смерть солодку,
Смерть в муках за Тебе.
І розплинуся в Тобі я,
І вічно житиму в Тобі,
ВІЧНА УКРАЇНА,
МОГУТНЯ І СОБОРНА !
Слава Україні – Героям слава!
Слава нації – смерть ворогам!
Україна – понад усе!
Україна – понад усе!!
Україна – понад усе!!!
Молитва українських берсерків.
Полк «Азов»

Розділ 30 Про зраду

Ви мені не кажіть нічого про зраду. Чуєте? Мені пофіг. Ми, 18–50-річні чоловіки, які отримали повістки чи пішли на цю війну добровільно. Мині від кого не ховались, як щури. Ми не бігали від воєнкома. Ми ходили до військкомату хто двічі, хто тричі – поки нас не взяли. Бо «Ніхто, крім нас!». Це – девіз 79-ки. Це – девіз кожного Українця 2014-го. Чуєте? Ми – козаки. Ми – кіборги. Ми – берсерки, самураї. Наша справа – війна!

Ми змінились, і це відчули всі журналюги, волонтери. Всі спостерігачі і члени ОБСЄ. У нас зя'вилася здорова бойова злість. Ми з нетерпінням чекаємо відправки в ДАП. Ми регочемо, коли йдемо в бій. Ми лупимо з кулемета, димлячи крізь зуби файкою, громадячи навколо в диму гори пекельних гільз, відправляючи на той світ цілі армії. Мишалені й навіки віддані смерті. Ми відчули смак перемоги!

І жодна курва тепер не зможе відібрати цього у нас. Жодною зрадою. Не зможе нас злити, не споганить перемоги криками «всьопрапало». Нас не зіллєш. На кожну «зраду», а насправді – тупість, боягузтво, непрофесійність, жадібність когось із генералів – хтось із нас загине. Але натомість прийдуть інші – ще кращі, ще зліші. Ше шаленіші. Ше відданіші смерті. Нас уже бояться генерали, олігархи і президенти. І правильно – нехай бояться! Ми їх все одно впертовичавимо – непрофесійних, тупих, жадібних. Своїм героїзмом, своєю кров'ю, своїми смертями. Своїми перемогами. З часом залишимо лиш найкращих. Так, як повинно бути.

Бо надто багато гадючників розворушила ця революція – і ця війна!

Це кажемо ми, берсерки. Про яких ті, що «всьопрапало», твердять: «Ну, це просто хлопці, такі, як усі, опинилися в аеропорту випадково…»

Не Вірте!

Ми – генетичні нащадки шалених запорозьких козаків.

Ми – найлютіші з воїнів!
Це ми!
І ми прийшли назавжди!
«Кіборги»

P.S. Як повідомлялось в ЗМІ, на Київщині стартували зйомки фільму про оборону Донецького аеропорту «Кіборги». Режисером картини є Ахтем Сейтаблаєв, продюсер – Іванна Дадюра, автор сценарію – Наталя Ворожбит.

Олександр СТЕП

АЕРОПОРТ

Аеропорт, аеропорт,
В крові лежать твої руїни,
З сердець солдатських і аорт
Синів найкращих України.
Тут зброя грілася в руках,
Тіла від ран горіли болем,
Стогнало небо у дірках
Понад бетонним мертвим полем.
Хвилин диявольських проклін,
Адреналін натомість їх,
І безнадійна слабкість стін
І звідусюди очі хижі.
Хто був у пеклі, знає все,
Там враз навчаються молитись,
Там без молитви рознесе,
Не встигнеш навіть зажуритись.
Скажений вулик – термінал,
Прямих влучань бетонна троща,
На смерть або життя завал,
Затятий спротив духу й проща.
Стояв в проломі капелан,
В розбитій вежі на колінах,
І з нього бив молитв вулкан,
Бійців рятуючи у стінах.
Аеропорт, аеропорт,
В крові лежать твої руїни,
З сердець солдатських і аорт
Синів найкращих України.
8 травня 2017

АТО чи війна?

Вже третій рік родючі ниви
Землі моєї, розтина
Й кидає з неба смертні зливи,
Чи то АТО, чи то війна?
Вже третій рік врожай збирає,
Бездушна сила руйнівна,
Серця і душі людям крає,
Чи то АТО, чи то війна?
Вже третій рік немає миру,
Якась двоістина сумна,
Не випускає з рук сокиру,
Чи то АТО, чи то війна?
Рожнем зігнута поглядає,
В щілинний отвір край вікна,
На вибух бабця, й не питає,
Чи то АТО, чи то війна.

ПОВСТАНЦІ – ПРОТИ НАЦИЗМУ

УПА – ВІДПОВІДЬ НЕСКОРЕНОГО НАРОДУ

Виступає голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА Богдан БОРОВИЧ

8 травня у Києві, з нагоди Дня пам'яті та примирення, відбулося відкриття фотодокументальної виставки «УПА – відповідь нескореного народу». Представили її першу частину – «Повстанці проти нацизму», яка розповідає про антинацистський фронт українських націоналістів.

На дванадцяти стендах у світлинах, документах, мапах та інфографіках представлено цілісну картину протистояння Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії нацистам Третього Рейху. Від арештів Степана Бандери і Ярослава Стецька німецькими спецслужбами в липні 1941 р. до звільнення останніх націоналістів – в'язнів нацистських концтаборів у травні 1945 р. Цю сторінку історії Другої світової війни в радянські часи замовчували, але й досі в незалежній Україні внесок українських повстанців у боротьбу Об'єднаних Націй проти нацизму залишається маловідомим для широкої громадськості.

«У воєнних діях під час Другої світової взяли участь понад сім мільйонів українців. У лавах антигітлерівської коаліції воювала більшість із них – понад 6 мільйонів. Близько 300 тисяч українців воювали по інший бік фронту. Разом із тим близько ста тисяч українців взяли до рук зброю у боротьбі проти обох тоталітарних режимів – коричневого й червоного. Мова йде про Українську Повстанську Армію, – зазначив Володимир В'ятрович, голова Українського інституту національної пам'яті та один із авторів виставки. – Чому важливо говорити про цю сторінку історії? Бо вона залишається однією з найменш досліджених і найбільш обріханих радянською та російською пропагандою».

Виставка за допомогою світлин, яких використано понад 200, документів, зокрема з німецьких архівів, мап розвінчує поширені міфи про УПА. Вона розповідає про конфронтацію ОУН з нацистською Німеччиною, за яких умов розгорнула повстанську армію, яким був масштаб її воєнних дій проти окупантів та якими були антиповстанські операції нацистів у відповідь, яких втрат зазнали націоналісти у цьому протистоянні. Матеріали виставки свідчать, що українських націоналістів переслідували не тільки гітлерівці, а й їхні союзники по Осі – Румунія та Угорщина. Борці за незалежну Україну заважали кожній із країн-окупантів.

У боротьбі з нацизмом загинуло щонайменше 3 члени Проводу ОУН(б), 9 членів крайових проводів і 29 членів керівних органів підпілля обласного рівня. Українські повстанці в боях із Вермахтом, поліцією та СС втратили 25 сотенних і 4 курінних командирів. Достатньо сказати, що весь перший штаб УПА – головний командир Василь Івахів, начальник штабу Юліан Ковальський та ад'ютант Семен Снядецький полягли в бою з німцями. Цим підпільники ОУН та вояки УПА довели своє право бути пошанованими на рівні з іншими переможцями нацизму», — переконаний автор концепції виставки, науковий співробітник Центру досліджень визвольного руху Ігор Бігун.

Творці виставки наводять історію п'ятьох братів Яворових як ілюстрацію долі тисяч західноукраїнських родин, що виступили і проти нацизму, і проти комунізму. Найстаршого Василя, який був провідником ОУН Вінницької та Полтавської областей, стратили в німецькій в'язниці 1942 року. Учасники підпілля на Рівненщині та Житомирщині Григорій і Володимир того ж року загинули в концтаборі Аушвіц. Степан Яворів, як солдат Червоної армії, загинув на фронті в 1944 р. І наймолодший Мирон, оунівець, який 1950 року поліг у бою з енкаведистами.

«На цій виставці можна побачити матеріали, які зберігалися в справах, що їх енкаведисти збирали як трофейні матеріали після боїв з УПА, у кримінальних справах, які велися проти підпільників. Вони дають можливість реконструювати антинімецьку боротьбу УПА, – зазначив директор Галузевого державного архіву Служби безпеки України Андрій Когут. – Це тільки маленька частинка матеріалів, що зберігаються в нас та висвітлюють, що відбувалося в буремні роки Другої світової.»

Створення й боротьба УПА органічно вписується в контекст рухів опору країн Центрально-Східної Європи. На прикладі Польщі, Югославії та Греції автори показали, що там, як і в Україні, партизанську війну з окупантами вели і націоналісти, і комуністи. При цьому обидві течії партизанів часто-густо ворогували між собою.

УПА ж стала єдиною армією в Другій світовій війні, створеною самими українцями, – відповіддю нескореного народу на сваволю всіх окупантів України.

Участь у відкритті виставки також взяли заступник міністра культури – керівник апарату Ростислав Карандеєв, директор Національного музею історії України Тетяна Сосновська, голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА Богдан Борович, член братства Тарас Пащак. На відкриття прийшли також син останнього Головнокомандувача УПА Василя Кука Юрій та донька президента Української головної визвольної ради Кирила Осьмака Наталія Осьмак.

«УПА – відповідь нескореного народу» є спільним проектом Українського інституту національної пам'яті, Центру досліджень визвольного руху, Національного музею-меморіалу "Тюрма на Лонцького" та Галузевого державного архіву Служби безпеки України. Друга частина виставки «Повстанці проти комунізму» буде відкрита в жовтні, напередодні 75-ї річниці створення УПА.

Виставка «УПА – відповідь нескореного народу» експонуватиметься на площі перед Національним музеєм історії України (Київ, вул. Володимирська, 2) до сьомого червня.

P.S. Як відомо, нацистська Німеччина капітулювала 8 травня 1945 року. О 23:01 в Європі настала перша хвилина миру. Українці воювали у складі шести армій антигітлерівської коаліції та у лавах визвольного руху. Від 2014 року Україна спільно з Європою відзначає День пам'яті та примирення 8 травня. А 9 травня – День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Символом пам'ятних заходів є червоний мак. Гасло «1939–1945. Пам'ятаємо. Перемагаємо».

P.S.-2 Авторський колектив фотовиставки: Ігор Бігун, Володимир Бірчак, Сергій Волянюк, Володимир В'ятрович, Олеся Ісаюк, Іван Патриляк, Андрій Усач. Над проектом працювали: Зоя Бойченко, Дмитро Вортман, Петро Клим, Василь Ліпінський, Сергій Рябенко, Олена Шарговська, Аліна Шпак, Ярина Ясиневич. Дизайн: Ольга Сало. Виготовлення: GalNext.

За консультації та допомогу автори висловлюють подяку Володимиру Морозу, Вікторії Яременко, Юрієві Щуру та Віктору Сеницькому.

ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ТЕРОРУ

ОСТАННІЙ ПРИТУЛОК...

До вшанування пам'яті жертв Великого терору – масових політичних репресій 1937–1938 років

27 квітня, напередодні днів вшанування жертв Биківнянської трагедії, в Національній історичній бібліотеці України відбулася презентація книг Андрія Івановича Амонса – полковника юстиції у відставці, члена комісії Київської міської ради з питань поновлення прав реабілітованих. Презентація пройшла у відповідності до Указу Президента про відзначення 80-их роковин національної трагедії і заходів із вшанування пам'яті жертв Великого терору 1937-1938 років.

Організатор та ведуча заходу Світлана ЛЕЩЕНКО біля стенду з виданнями, присвяченими Биківні

Андрій Іванович – автор численних нарисів і статей про репресованих на Київщині цивільних громадян і військовослужбовців – жертв сталінського режиму, людей, які десятиліттями були забуті в безіменних могилах на території Биківнянського лісу та в багатьох інших місцях на території України. Автор досліджував колишні архіви НКВД в СБУ: протоколи засідань Київської «Трійки» УНКВС, «Вищої Двійки». Підготовлені автором архівні матеріали про репресованих в Києві опубліковані в книгах: Л. Абраменка «Київ: жертви репресій», 1999 р.; О. Бажана «Пам'ять Биківні», 2000 р.; С. Заворотнова «Харківська «Катинь»», 2003 р.

Перед слухачами Національної історичної бібліотеки виступає автор книг А. АМОНС

За останні десять років побачили світ книги А. Амонса: «Биківнянська трагедія», «Биківнянські жертви», «Репресовані прокурори в Україні» та електронне видання «Быковнянские коллекции: находки из быковнянских захоронений».

А. Амонс розповів про трагічні сторінки історії нашого народу 1937–1938 років – «Велику чистку», яка охопила весь Радянський Союз і була спрямована на знищення реальних та уявних ворогів Сталіна та більшовицького тоталітарного режиму. Серед населення здійснювалося нагнітання страху та почуття незахищеності, рабської залежності та покори «великому вождеві». Смертний вирок ставав звичайним явищем і не підлягав апеляції. У кращому випадку, «ворогів народу» чекав тривалий термін ув'язнення в сибірських концтаборах.

Автор розповів слухачам, серед яких було багато членів «Соловецького братства», та продемонстрував на слайдах артефакти, знайдені під час розкопок розстріляних та таємно похованих жертв НКВС у Биківнянському лісі під Києвом. Серед десятків тисяч замордованих антилюдським режимом більшість складали українці, хоча було й чимало представників інших етнічних груп, зокрема інтерновані польські військовослужбовці.

Сторінку підготував
Георгій ЛУК'ЯНЧУК

УКРАЇНСЬКІ СВЯТИНІ

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА.

Кому служать лаврські музейники?

Києво-Печерська лавра – тисячолітня національна святиня, «рівнонебесний монастир» (так його величали в середньовіччі) і найбільша туристична мекка України – щороку близько мільйона туристів. Поза сумнівом, що цього року «Євробачення» цю цифру суттєво збільшить.

Ми вирішили поцікавитись, як представляють туристам літопис святині у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику. З цією метою відвідали п'ять екскурсій, із яких жодна не звучала українською мовою. Кажуть, що «на счет языка надо предупреждать».

Ми почули специфічну добірку інформації про події, які відбувалися в обителі, що є найдавнішою «в нашем отечестве» і «нашей родине». І не почули дуже багато з того, що формувало історію монастиря як національної святині України.

З огляду на це ми вирішили запропонувати науково-методичній раді заповідника низку авторитетних історичних джерел для об'єктивного висвітлення історії Києво-Печерської лаври.

1. «Лавра – колыбель отечественного монашества» – цими словами розпочинається екскурсія. Ми шукали таке визначення у літописця Афанасія Кальнофойського, у Петра Могили, в істориків Грушевського, Антоновича, Аркаса, Гирича, Жиленко. Але не знайшли.

З огляду на прочитане у зазначених авторів пропонуємо починати екскурсію інакше: «Києво-Печерська лавра – один із найвизначніших духовно-культурних центрів Європи. Її заслуги у розвитку української та інших східноєвропейських культур можна порівняти хіба що з Ватиканом та Клюнійським абатством у католицькому світі.

У келіях Печерського монастиря запалав світильник української культури. Саме тут бере свій першопочаток давня українська література, художнє мистецтво, медицина. Нестор-літописець – перший історик України-Руси, автор Повісті, що є головним джерелом вивчення української історії, Агапій – перший відомий лікар, Аліпій – перший живописець…

Шановні туристи, ми не заперечуємо вагомості внеску цього київського духовного центру до скарбниці всіх східнослов'янських культур, але наголошуємо, що Лавра – це передусім феномен української культури».

2. Запитання туристів: «Почему название лавры Печерская, а не Пещерская?» Всі, як один, екскурсоводи відповідають: «Печера – это слово церковнославянское». Це неправда.

Слово «печера» відсутнє в усіх словниках церковнослов'янської мови.

Але з «Лексикону» Памво Беринди, виданим у Лаврській друкарні 1527 року, можна довідатись, що цьому поняттю у церковнослов'янській мові відповідає слово «вертеп», бо поруч автор подає український відповідник – «печера».

Відвідувачі можуть запитати, чому у тексті Повісті Нестора Літописця (мова твору церковнослов'янська) древня обитель іменується лише Печерською. Один із найкращих знавців давньоруських літописів професор Василь Яременко стверджує – це лише доказ того, що розмовною мовою автора була українська. Саме тому «українська лексика ллється суцільним потоком у Повісті: жито, колодязь, подружжя, туга, печера…» – аргументує професор.

А Михайло Драгоманов у доповіді на літературному конгресі в Парижі 1878 року сказав: «Що стосується Літопису Нестора, Слова про похід Ігоря і т.д., то ці твори були безпосередніми плодами місцевого життя стародавньої України. Ці твори започатковують українську літературу».

3. «Петро Могила – митрополит Київський і Галицький», – кажуть екскурсоводи. Насправді титул Могили звучав інакше – митрополит Київський, Галицький і Всієї Русі. Вочевидь, остання складова титулу замовчується через те, що Московське царство (нинішня Росія) до території «Всієї Русі» Петра Могили не мало тоді жодного стосунку.

Доктор філософських наук Зоя Хижняк називає митрополита «Великим реформатором Української церкви на засадах християнської вченості». Його праці «Православне сповідання віри» і «Требник» (перевидані в Європі впродовж XVII-XIII століть 25 разів) обумовили світове визнання Української богословської школи.

4. «Эту люстру подарил храму царь…» – обов'язково повідомляють екскурсоводи. І жодного слова про Івана Мазепу (хіба що на екскурсії з литовцями).

Але славний гетьман був і дотепер лишається найбільшим благодійником та жертводавцем в історії Печерського монастиря. Про це свідчать цифри зі звіту Бендерської комісії щодо пожертв Мазепи: «На позолочення бані Печерського монастиря – 20 500 золотих, мур довкола монастиря – мільйон, великий дзвін і дзвіниця Печерського монастиря – 73 000 золотих, великий срібний свічник, золота чаша і така ж оправа Євангелії…» За прикладом гетьмана чинили і полковники з його адміністрації, коштом котрих збудовано церкви в Нижній Лаврі.

«Не було й не буде подібного до нього», – писав лаврський монах, сучасник Мазепи.

І не помилився, бо донині ніхто не перевершив гетьмана у його благодіяннях щодо Печерського монастиря.

5. «В 1718 году в Лавре случился пожар. Причина – неосторожность со свечей в келье монаха. Сгорела библиотека, которая находилась в звоннице».

Історик Ігор Гирич вказує інші причини пожежі: «За свідченням очевидців пожежі, які зберігалися у відомого києвознавця протоієрея Петра Лебединцева, Лавру підпалили посланці з Москви, які були одягнені як ченці. Згоріли величезний архів і бібліотека, загинули грамоти литовських князів, українських феодалів і гетьманів. Пожежею знищено письмову пам'ять про незалежне українське політичне і духовне життя Лаври. За свою багатовікову історію Києво-Печерська лавра пережила не один напад, витримала не одну облогу, багато разів руйнувалася, горіла, але жодне з цих нещасть не завдало такої шкоди унікальним лаврським писемним пам'яткам».

6. «Быть похороненным в святых местах – большая честь. Этой чести удостоивались только те, кто при жизни увенчал себя праведными деяниями», – кажуть екскурсоводи, підводячи туристів до поховання Іскри та Кочубея (авторів доносу на Мазепу).

Дозвольте запитати, а відколи доноси стали складовою праведних діянь?

Адже згідно з правилами Четвертого Вселенського собору, донос є великим гріхом, бо за нього особу відлучають від церкви, причастя і піддають анафемі.

У цьому місці екскурсії дуже доречно цитувати історика Ігора Гирича: «Надзвичайно ідеологічно шкідливими для України стало перепоховання біля Успенського собору полковників Кочубея та Іскри. Ці історичні постаті правили за зразок відданості Москві, на їхньому прикладі виховувалися десятки поколінь вірнопідданих малоросів. Вони є прикладом зневаги до своєї нації».

7. «Вот надгробие графу Румянцеву-Задунайскому. Скульптурное изображение возобновили средствами Киевской мерии».

Нам не вдалося з'ясувати, за які заслуги перед Україною київська адміністрація так дорого (у сенсі витрати грошей) вшанувала цю особу?

Але у цьому місці екскурсії є сенс повідомляти наступне: посол Литви в Україні Пятрас Вайтекунас виступив з ініціативою відновлення надгробка князеві Костянтину Острозькому, видатному полководцю часів Литовського князівства. «Москву з татарами поклавши, вписавши над ними 63 перемог» – це з епітафії. Одна з найменитіших перемог князя Острозького – у битві під Оршею. Це відбулося 1514 року, коли польсько-литовське військо (чисельність 25 тисяч) під командуванням руського князя завдало нищівної поразки 40-тисячному московському війську.

«Острозький щедро будував і прикрашав православні церкви, запроваджував при них школи для дітей і таким чином започаткував руську просвіту» – так характеризував князя Микола Костомаров.

До речі, уряд Литви вирішив надати на відновлення пам'ятника князю Острозькому 44 тисячі євро. Нам відомо, що науковці заповідника також беруть участь у цьому проекті. Навіщо ж це замовчувати?

8. «Третьего ноября 1941 года был взорван Успенский собор. Кто это сделал – остается великой тайной Лавры», – розповідають екскурсоводи під відео з месершмітами та крокуючими колонами німецьких солдат.

За мить часу туристам демонструють золоті чаші, оклади. хрести з дорогоцінним камінням, які після війни дістали з-під руїн Успенського собору. Усього п'ять тисяч одиниць.

Постає запитання: навіщо німцям, які вивозили з київських квартир посуд, меблі і навіть одяг, підривати собор з усіма його скарбами ще й вкупі з німецькими гарматами, солдатами та офіцерами?

Інформація про те, хто насправді знищив і Успенський собор, і Хрещатик, вже давно оприлюднена у відкритих джерелах, написано багато статей і досліджень. Ми не будемо їх переповідати, достатньо лише зайти у Google.

Наведемо лишень цитату зі Щоденника німецького офіцера штабу 29-го армійського корпусу Вермахта, який нині зберігається в ГДА СБУ.

«Ранок прекрасний, синє небо, трохи зимно. Ми поїхали у цитадель, щоб насолодитися красою стародавньої Лаври. Після нетривалої наради у генерала фон-Армін ми поїхали до Дніпра. Доїхавши до середини ріки, раптом почули страшенний вибух, начебто вдарив грім. Перед цитаделлю піднявся колосальний фонтан піску і каміння, який за короткий час впав шаленим градом на берег і в річку. Хоча ми ще не знали, що трапилось, але відчули, що це один із садистських вчинків росіян. Одразу за цим ми почули ще один страшний вибух на півдні, в районі воєнної гавані. Після повернення ми дізналися подробиці нещастя в цитаделі. Спочатку злетів у повітря майданчик перед цитаделлю, на якому був розташований артилерійський пункт спостереження та зенітна гармата. Вибух відібрав у нас багато офіцерів, унтерофіцерів і солдат. Серед них мій знайомий, полковник фон-Зейдліц».

Відомо, що совєти всіляко намагалися приховати факт підриву історичних пам'яток Києва, під уламками яких загинули тисячі мирних мешканців. Тому вони звинуватили у цьому вандалізмі нацистів. Було навіть оприлюднено «Сообщение Чрезвычайной государственной комиссии», де зазначалося, що Лавру пограбували і поруйнували за наказом німецького командування. До речі, відомий підпільник Іван Кудря в одному зі своїх звітів до центру наполегливо просив НКВС розкидати над Києвом листівки з повідомленням, що Київ знищили окупанти, а не Червона армія. Такі листівки, як писав у звіті Кудря, «производят особенное впечатление на народ и воодушевляют на дальнейшую борьбу».

Тож лишається таємницею, навіщо лаврські екскурсоводи дотепер «воодушевляют» тезами листівок НКВС українських та іноземних туристів.

9. Два роки тому на території заповідника постав новий об'єкт – «Діамантова писанка». До цього долучилися, як засвідчує пояснювальна табличка, «співробітники, партнери, студенти, волонтери». Зрозуміло, що на виготовлення об'єкту (складається з 16 тисяч дзеркальних частинок) пішли пристойні кошти. Незрозуміло, навіщо він тут знадобився. Символом яких християнських чеснот чи монастирських звичаїв може бути об'єкт «Діамантова писанка»? Навпаки, у Слові 33 Житія отця Феодосія культ скарбів і майна іменується «потуранням гріху», яке преподобний вилучав і спалював у печі «як бісівське надбання».

Поза сумнівом, що діамантовій писанці буде незрівнянно доречніше розміститися десь в експозиції, приміром, із межигірським «золотим батоном».

Шановні співробітники Заповідника, якщо у вас є партнери з грошима, то радимо скерувати ці кошти на відновлення Онуфріївської вежі.

Або бодай на друк достойних статусу Національного заповідника вхідних квитків.

І останнє. Впродовж п'ятьох екскурсії ми жодного разу не почули словосполучення «національна святиня» чи «національне надбання». І через це геть не зрозуміли, яку дотичність до заповідника має статус Національний?

Для довідки: згідно з указом Президента України N451/95 від 16 червня 1995 року статус національного надають закладу (установі) України, який досяг найвищих показників у своїй діяльності щодо використання інтелектуального потенціалу нації, реалізації ідеї національного відродження і розвитку України, запровадження державної мови…»

Ірина КОСТЕНКО,
Марина ОСТАПЕНКО,
журналісти
Радіо Свобода

ДО ДЖЕРЕЛ

КИЇВСЬКІ КНЯЗІ РОЗМОВЛЯЛИ УКРАЇНСЬКОЮ

Музейники це замовчують

Софія Київська – «мати церков руських», найбільша святиня українського народу. Її тисячолітня історія складається з фактів і свідчень, які блискуче вирішують проблему самоідентифікації українців.

Популяризацією цієї інформації можна виконувати неоціненну роботу щодо консолідації українського народу.

Водночас ці ж факти і свідчення геть спростовують глупство «канонічних» ідеологем імперської доби на зразок «обшая святыня», «единая народность с общими обычаями и менталитетом», «общая колыбель» і таке подібне.

На перший погляд видається, що все це більш, ніж очевидно. Але відвідавши тричі екскурсію в соборі (не спеціальну, а таку, що відбуваються щогодини кожного робочого дня для всіх, хто придбав квиток і бажає слухати екскурсовода), ми не почули багато чого державно і національно важливого.

І саме з цієї причини вирішили запропонувати інформацію з декількох авторитетних наукових джерел науково-методичній раді заповідника. Бо саме вона створює і пропонує інформаційну основу екскурсійного тексту.

1. «Орда хана Батия у давньоруські часи завдала найбільшої руйнації та пограбуванню храму», – розповідають екскурсоводи.

У Літописі руському та наукових працях Костомарова, Грушевського, Аркаса, Брайчевського зазначено, що першим в історії Русі Київ і Софію погромило військо Андрія Боголюбського. Це сталося за 71 рік до Батия. Претендуючи на зверхність у Руській державі, суздальський князь сплюндрував престольний Київ. «Грабували вони увесь город, – пише літописець, – і монастирі, і Софію, і Десятинну Богородицю, і не було помилування нікому: церкви горіли, християн убивали (…) і всі святині забрали…»

Цей похід став явищем, доти небаченим на Русі. Київ завжди був об'єктом політичних чвар, за нього велася запекла боротьба. Але виборюючи Київ, його не плюндрували.

«Боголюбський зруйнував Київ з усім тим, що споконвіку було святим для всієї Русі», – писав Микола Костомаров.

2. «1482 року Софію і Київ пограбувало і поруйнувало військо хана Манглі-Гірея», – це з тексту екскурсії.

Михайло Грушевський пише, що хан руйнував і грабував Київ на замовлення московського князя: «Манглі-Гірей, заохочений дарунками та надокучаннями московського князя Івана, аби йшов на Подилля та Київ, вчинив похід на Київщину, здобув Київ, спалив київський замок, понищив київську околицю і з тріумфом послав Іванові золоту чашу і діскос з святої Софії київської».

Погодьтесь, що у такому контексті ідеологеми про «общую колыбель» чи «единую народность с общими обычаями и менталитетом» набувають вельми облудного звучання.

3. «Графіті (видряпані написи) на стінах Софії написані церковнослов'янською мовою», – розповідають під час екскурсії.

Мовознавці Кримський, Шахматов, Максимович, Шевельов, Житецький докладно обґрунтували, що розмовною мовою древньої Русі була українська мова.

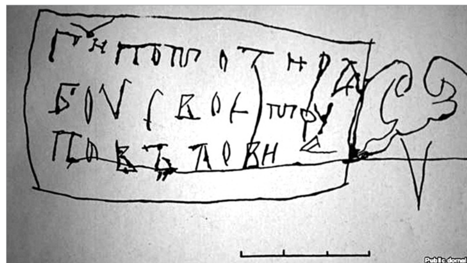
Так, в основі графіті – мова церковнослов'янська. Але писали їх різні люди, які не завжди досконало володіли церковнослов'янською (тодішньою літературною).

І там, де бракувало знань, мимоволі використовували слова та форми слів розмовної мови. Про те, що вона була саме українською, а не якоюсь іншою, свідчить багато мовних особливостей текстів графіті. Приміром, кличний відмінок у звертаннях (Пантелеймоне, Софіє. Онуфріє), чоловічі імена в давальному відмінку мають закінчення -ові, -еві (Василеві. Павлові. Борисові), форми чоловічих імен на -о (Марко, Михалько, Дмитро), ім'я Володимир пишеться лише (!) з повноголоссям -оло- і так далі.

Докладніше з цим можна ознайомитись у наукових працях зазначених вчених.

4. «…дванадцять хрещатих стовпів, що поділяють внутрішній простір на п'ять нефів, стовпи й арки галерей…» – екскурсоводи дуже докладно пояснюють особливості будови храму. Вочевидь така інформація є цікавою для фахівців і підготовлених слухачів. Але пересічний турист не завжди ознайомлений з дефініціями щодо нефів, абсид чи контрфорсів. Це по-перше. А по-друге, Софія – духовна святиня. Є дуже добра фраза щодо цього у Сковороди: «Яку користь дає душі знання розмірів і форми Ковчегу?»

Святість і велич Софії творили особи та події, про яких екскурсоводи згадують надто побіжно, або не називають взагалі.

Графічні відтворення написів на стінах Собору святої Софії з книги Сергія Висоцького «Давньоруські написи Софії Київської XI-XIV ст.»

Зокрема, київський митрополит Іларіон, який у Софії написав «Слово про Закон і Благодать». У цьому творі він обґрунтував ідею слави як архетип національної ідеї. Мудрий митрополит розумів, що лише створивши власний позитивний образ, народ може усвідомити себе господарем на своїй землі. (Чому не брати цю мудрість на озброєння?)

Петро Могила 1633 року розпочав реставрувати Софію, лаконічно повідомляють екскурсоводи. Але митрополит відбудовував святиню і відновлював саме києво-руське православ'я з українською мовою богослужіння з метою піднесення національного духу. Доктор історичних наук Надія Нікітенко називає Могилу «найбільш яскравим виразником церковно-політичної концепції України як спадкоємиці Київської Русі».

Іван Мазепа. Про славного гетьмана варто говорити не одним скупим реченням, а так старанно, як, приміром, повідомляють усі екскурсоводи про російського заводчика Демидова, коштом якого у соборі поклали підлогу. Але хіба може це порівнятися з тим, що зробив для Софії «щедрою рукою у побожному намірі» Мазепа? Стараннями гетьмана «митрополія Руська» набула величного архітектурного лику і стала втіленням ідеї української державності. Мазепу називали гідним спадкоємцем князя Володимира, продовжувачем його святої справи. У звіті Бендерської комісії докладно зазначені велетенські суми, які гетьман виділяв на відбудову і оздобу митрополичого собору. Загалом за Мазепи в Україні постали чи були відновлені десятки церков і монастирів. Саме за його гетьманування Київ почали величати «другим Єрусалимом».

Святині. У Софії зберігалися духовні скарби, до яких щорку приходили сотні тисяч прочан. Найменитіші – це Любецька ікона Божої Матері, ікона святителя Миколая (Мокрого), мощі священномученика Макарія. Біля них відбувалися численні чуда, які докладно зафіксовані в літописах. Але в екскурсіях про це – жодного слова. (До речі, екскурсоводи Мілану, Відня, Риму переповіданням подібних історій і створюють особливу інформаційну ауру своїх національних святинь).

5. Згідно з текстом екскурсії, після нашестя Батия держава Київська Русь, немов таємнича Атлантида, кудись безслідно зникає.

Нагадаємо, що минулого року до Дня Незалежності України Петро Порошенко виступив із гаслом «25 років Незалежності – тисячоліття державності». Безперечно, є сенс з'ясувати, якими історичними джерелами послуговувався Президент для формулювання саме такої тези. А з'ясувавши, розповідати про це туристам.

6. На запитання щодо походження назви Україна екскурсовод відповів, що вперше вона постала за Хмельницького.

Польський вчений Михайло Красуський у праці «Прадавність української мови» (1880 рік) вважає інакше: «Слід згадати про походження назви «Україна». Це звісно, ніяка не «окраїна» (такого слова в українські мові взагалі нема – є «околиця»), бо у XII-му столітті, коли є перша письмова згадка такої назви, поруч не було жодної держави, яка б могла назвати могутню ще імперію «окраїною». Натомість ймовірно, що назва «Україна» складається з двох слів «у» (тобто «в», «всередині») та «країна». Так позначалася метрополія, або етнічні землі русинів – господарів Київської Руси, без урахування підлеглих територій. Тобто Русь мінус підлеглі їй території дорівнює У-країна («внутрішні землі»). В німецькій мові теж існує подібний термін Inland (in– в, у, Land – земля, країна), що вживається на противагу Ausland (закордон)». Виникнення цієї назви було зумовлено необхідністю окремого позначення «неколоніальних» територій. Але стара назва Русь зберігалася за Україною ще досить тривалий час. Про що свідчать численні документи та літописи.

А Росія має до історичного та культурного спадку Київської Руси приблизно такий же стосунок, як до відповідного спадку Римської імперії (Roma) має її колишня колонія Румунія (Romania).

Насамкінець екскурсії туристів підводять до погруддя Ярослава Мудрого і сповіщають, що князь зображений у традиційному князівському вбранні: «хутряна шапка, плащ з фібулою і косоворотка». Дозвольте запитати, з яких історичних джерел науковці видобули інформацію щодо косоворотки як традиційного князівського вбрання часів древньої Русі?

Будемо вдячні за відповідь.

Не маємо жодних сумнівів, що з доданням інформації від названих авторів текст екскурсії набуде змісту, що відповідатиме статті 26 Закону України «Про музеї та музейну справу», а отже забезпечуватиме «формування та реалізацію державної політики у сфері музейної справи».

Ірина КОСТЕНКО,
Марина ОСТАПЕНКО,
журналісти
Радіо Свобода

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

«ОПЕРА ЄВРОПИ» В КИЄВІ

18 травня 2017 року в рамках культурно-мистецького проекту «Мистецтво, що об'єднує» ("Art which unites"), ініційованого Київським національним академічним театром оперети, стартувала Міжнародна театральна конференція "Опера Європи – 2017 у Києві" за підтримки Міністерства культури України, Київської міської державної адміністрації та Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (КМДА).

З нагоди відкриття відбулася ЗУСТРІЧ із директором Асоціації "Opera Europa" Ніколасом ПЕЙНОМ, Міністром культури України Євгеном НИЩУКОМ, директором Департаменту культури КМДА Діаною ПОПОВОЮ, генеральним директором – художнім керівником Київського національного академічного театру оперети, головою Національної спілки театральних діячів України, народним артистом України Богданом СТРУТИНСЬКИМ, генеральним директором Національної опери України, народним артистом України Петром ЧУПРИНОЮ, а також із керівниками провідних закордонних музичних театрів.

Як зазначив керманич Національної оперети Богдан Струтинський, Україна вперше приймає представників 126 музичних театрів із 29 країн світу, що об'єднались під егідою найбільшої та найвпливовішої міжнародної організації у сфері театрального музичного мистецтва.

Виступаючи перед представниками ЗМІ, Міністр культури України Євген Нищук зауважив, що цьогорічна конференція Міжнародної асоціації «Опера Європи» має на меті сприяти активному залученню театральних закладів України до міжнародних інтеграційних процесів. Упродовж триденної роботи конференції розглядалися питання сьогодення та майбутнього театрів, актуальні і в Україні, і у всьому світі, зазначив представник українського уряду.

«Опера Європи» в Україні – це унікальна можливість для українських театрів відкрити нові творчі горизонти, налагодити тісні взаємовідносини з європейськими театральними колективами, започаткувати спільні мистецькі проекти.

На конференцію до Києва завітали близько 200 учасників – провідних фахівців сучасного світового музичного театру. Серед яких Ніколас Пейн (директор Асоціації "Opera Europa"), Єва Клайніц (Театр опери, Штутгарт), Боб Брандсен (Королівська Опера, Лондон), Дан Куперман (Американська опера, Нью-Йорк), Беата Клатка (Польська національна опера), добре відомий в Європі український диригент Кирило Карабиць, представники з Національного театру опери Брно, Вельської національної опери (Кардіф), Вікторіанської опери (Мельбурн), Фінської національної опери (Хельсінкі), Державної опери Мюнхена, Словенської національної опери (Любляна), Комічної опери (Хельсінкі) та багатьох інших іноземних та українських театрів.

Організатори події акцентують увагу на тому, що окремою і найбільш очікуваною гостею для музичних театрів України стала Івонн КАЛЬМАН – донька всесвітньовідомого композитора Імре Кальмана, яка підтримує дружні зв'язки із Національною опереттою України.

На головній сцені Національної оперети, в урочистій атмосфері, Ніколас ПЕЙН вручив сертифікати про членство в Асоціації "Opera Europa" керівникам Національної оперети України та Національного театру опери та балету ім.Тараса Шевченка.

Програма конференції "Опера Європи – 2017 у Києві" надзвичайно насичена. Заплановано низку зустрічей, у тому числі – з керівництвом столиці України, дискусій, тематичних доповідей та навчально-освітня програма для молодих фахівців з оперного вокалу, під час якої у стінах Національної оперети відбувається прослуховування молодих українських виконавців. Крім того, впродовж роботи конференції оперна еліта познайомилася із українським театральним мистецтвом.

У рамках заходу, у вечірні години, у Київському національному академічному театрі оперети – концерт «Bravo, l'Operette» та вистава «Графиня Маріца», а також у Національній опері України – опера «Набукко» Джузеппе Верді.

Олександра КВІТКА

погляд

ВОЮЮТЬ НЕ ПРАВИТЕЛІ, ВОЮЮТЬ НАРОДИ

Коли пишеш про інший народ, то завжди існує великий ризик упередженого ставлення до нього, особливо, якщо твій народ з цим іншим народом перебуває у стані війни. Краще послуговуватись авторитетними свідченнями представників того іншого народу. Таким незаперечним авторитетом для московитів є Микола Олександрович Бердяєв. Хоча його дитинство і молоді роки пов'язані з Україною, а в зрілому віці він уже жив за кордоном, де і помер, його з цілковитою впевненістю можна вважати найвидатнішим російським інтелектуалом двадцятого сторіччя. Ніхто, краще за нього, не зумів збагнути суті здійсненого у 1917 році більшовицького перевороту.

В російській імперії цінністю для Бердяєва був лише російський народ. Інші народи він просто не помічав. Ось що він пише про революцію 1917 року (Роздуми про російську революцію). «Поверхово і помилково дивляться на більшовизм ті, хто вбачає в ньому виключно зовнішнє насилля над російським народом банди розбійників.» Сучасний російський націоналізм трактує події в Російській імперії у 1917 році саме так – інтернаціональна банда пройдисвітів з переважаючою єврейською складовою згвалтувала морально досконалий, цнотливий російський народ. Натомість Бердяєв пише: «Більшовики – це не банда розбійників, що напала на російський народ на його історичному шляху і пов'язала йому руки і ноги, і не випадкова їх перемога. Більшовизм є явищем глибшим, страшнішим і зловіснішим. Банда розбійників була б набагато невиннішим явищем. Більшовизм є не зовнішнім, а внутрішнім для російського народу явищем, його тяжкою духовною хворобою, органічною недугою російського народу. Більшовизм є лише відображенням внутрішнього зла, що живе в нас … . Він є лише галюцинацією хворого народного духу.»

Тобто, за Бердяєвим, більшовизм – це лише тимчасова хвороба здорового народного організму. Тут Бердяєв, незважаючи на свою виняткову проникливість, анітрохи не відійшов від провідного тренду російської інтелігенції про виняткові моральні риси російського народу. Вона вважала, що досить передати владу широким верствам народу і на просторах колишньої Російської імперії виникне царство свободи і справедливості. Російська інтелігенція, не знаходячи високих моральних чеснот у власному середовищі, шукала їх там, де замість реальної картини життя вона мала лише фантастичні уявлення про якесь ідеальне суспільство, конкретні риси якого вона не вміла осягнути. Лише передати владу народу, тобто зруйнувати існуючу, переважно дворянську, правлячу еліту, і все буде добре. Але звернімо увагу на те, що при кожному новому історичному зламі російський народ демонструє одні і ті ж моральні якості. Отже, мова не йде про хворобу, а лише про основний, і притому виключно стабільний, його стан.

Не дивлячись на те, що в керівних структурах радянської влади у перші роки її існування етнічні євреї часто перевищували за кількістю представників інші етноси колишньої Російської імперії, Бердяєв не звернув уваги на цей очевидний факт, не вважаючи його визначальним для природи радянської влади. «Радянська влада не демократична влада і не поставлена якимось законодавчим органом. Але жодна влада не створювалась формально, її завжди створювала сила. … Ця влада виявилась народною у дуже несхвальному для неї сенсі. … І більшовики не направляли революцію, а були лише її слухняною зброєю. … Більшовики зовсім не були максималістами, вони були мінімалістами, вони діяли в напрямку найменшого опору, у повній відповідності до інстинктивних прагнень солдатів, змучених непосильною війною і прагнучих миру, селян, що жадали панської землі, робітників, налаштованих злісно і мстиво.»

У першій половині двадцятого сторіччя у правлячій еліті Російської імперії двічі відбулись корінні зміни. До жовтня 1917 року це була влада освіченої меншості суспільства з переважанням в ній російського дворянського елементу. У 1917 році її змінила дійсно інтернаціональна малоосвічена маса вихідців з соціальних низів російського суспільства з очевидними лідерськими позиціями містечкового єврейства. Беззаперечним лідером не лише їх, але і всієї революції, особливо після смерті Володимира Леніна, був Лев Давидович Троцький. У 1929 році Троцького вислали з Радянського Союзу, а його прибічників-троцькістів піддали масовим репресіям. Наприкінці 1920-их – на початку 1930 років відбулась уже друга зміна правлячої еліти в новітній Російській імперії, зумовлена все тим же народним чинником. У рази збільшився бюрократичний апарат держави. Основне його поповнення рекрутувалось з практично неосвічених прошарків суспільства. Нагадаю, що якщо перший секретар комуністичної партії РКП (б) Сталін мав початкову освіту, то його наступником у п'ятдесяті-шістдесяті роки була людина, яка до школи взагалі не ходила. У висліді чергової зміни правлячої еліти переважаючим етнічним елементом на всіх щаблях влади стали росіяни. Саме у цей період часу Радянський Союз почав швидко перетворюватись у похмуру середньовічну тоталітарну державу з концтаборами, масовими репресіями, переселеннями, голодоморами, тотальною русифікацією всіх аспектів державного життя. Закінчилось українське відродження двадцятих років. Його змінило розстріляне українське відродження тридцятих. Закривались українські, білоруські, єврейські школи тощо. У Бердяєва є пояснення цієї еволюції. «Більшовизм був викривленою, вивернутою навиворіт реалізацією російської ідеї, і тому він переміг. Допомогло те, що у росіян занадто слабке ієрархічне почуття, але надто сильна схильність до авторитарної влади. Ні про яку правову, конституційну державу російський народ і чути не хотів. … Відбулася страшна примітивізація життя, примітивізація всього побуту, утвердився солдатськи-народний спосіб життя. Більшовики не стільки створили це брутальне життя, брутальний спосіб владарювання, скільки відбили і відобразили брутальний спосіб народного життя, що вже утвердився. Влада, що побажала б бути культурною, не змогла б існувати, не відповідала б стану народу. Освічений прошарок, витонченіший і відданий традиціям, не зміг би далі владарювати в Росії. Господь наче передав владу більшовикам у покарання за гріхи народу.» Цікаво, що сучасні російські націоналісти продовжують, всупереч висновкам Бердяєва, розігрувати єврейську карту. Наприклад, щодо Голодомору в Україні вони діляться на дві категорії. Перша не визнає факту Голодомору. Друга покладає вину за нього на євреїв. Їхній провідний тренд – більшовизм – це єврейська змова проти народу-богоносця. Проте найжахливіші прояви більшовизму припали саме на тридцяті роки, коли єврейська зірка майже зникла з політичного небосхилу, а російська засяяла у всій своїй красі.

Та минуло майже тридцять років після більшовицького перевороту 1917 року в Московії. Чи змінилась при цьому поведінка російського солдата на окупованій території тепер вже не України, а Німеччини? Ось витяг з листа від 6 травня 1977 року видатного польського письменника єврейського походження Станіслава Лема до Майкла Кендля – американського перекладача своїх творів. У листі Станіслав Лем посилається на мемуари одного німецького лікаря, що пережив всі ці події. «…Натомість росіяни були кодлом, яке усвідомлювало свою підлість і ницість безсловесним, глухим, здатним на будь-яку розпоясаність чином; отож, гвалтуючи 80-річних бабусь, роздаючи смерть від нехоті, побіжно, між іншим, валячи, руйнуючи і нищачи усі ознаки достатку, ладу, цивілізованої заможності, демонструючи в безкорисливості цього нищення чималу Завбачливість, Ініціативу, Увагу, Зосередженість, Напруження волі – завдяки цьому вони мстилися не лише німцям за те, що німці влаштували було в Росії, а й мстилися усьому світові поза межами своєї в'язниці помстою, найпідлішою з можливих: адже вони обсирали все – жодні тварини не демонструють подібної, так би мовити, ЕКСКРЕМЕНТАЛЬНОЇ ЗАПЕКЛОСТІ, яку демонстрували росіяни, забиваючи і наповнюючи своїми екскрементами розгромлені салони, шпитальні зали, клозети, серучи на книжки, килими, вівтарі; у цьому сранні на увесь світ, яке вони тепер МОГЛИ, яка ж це радість? Скопати, стовкти, обісрати, а до всього цього ще й згвалтувати жінок, які лежали в калюжах крові, гвалтували і срали…» (Володимир Федько: Станіслав Лем про психотип «совєтів»… : https://www.ar25.org/article/stanislav-lem-pro-psyhotyp-sovyetiv.html)»

На шляху до Німеччини російський солдат пройшов територією союзної йому Польщі. Саме Польща, поляки і полячки була головним репетиційним майданчиком для вистави, головна дія якої відбулась вже на території Німеччини. Чомусь поляки не згадують нині про це. Їх більше хвилюють події на Волині між українцями і поляками, хоча і за цими подіями проглядає нахабна пика московита – їх «визволителя».

Минуло ще п'ятдесят років, і російський національний характер в повній мірі виявив себе у російсько-чеченській війні. Мародерство, насилля, згвалтування, приниження людської гідності, тортури, вбивства людей без суду і слідства. Все за старими перевіреними рецептами.

Минуло ще двадцять років, і все те саме повторилось у російсько-українській війні.

Бердяєв фактично ототожнив більшовизм з російським народом. Про те, що він не помилявся, свідчить хоча б те, що єдиною країною на всьому пострадянському просторі, де в повній мірі збереглась більшовицька символіка, де не знесений жодний пам'ятник Леніну, де країна починається з Червоної площі, в центрі якої піраміда з прахом вождя, – є Московія. І в Україні, після початку її декомунізації, остання отримала найбільший спротив там, де присутня помітна російська етнічна складова серед місцевого населення.

Певний період свого життя Бердяєв мав деякі ілюзії щодо революції в Росії. Але розчарування його було великим. «…Більшовицька революція нічого нового з собою не принесла. …Більшовизм спирається на ті ж солдатські штики, на ту ж темну і грубу фізичну силу, на які спиралась і стара влада, що вже розклалась. Нічого не змінилось. Маса залишилась у тій же темряві. … Не випадково так складно відрізнити в темній масі більшовиків від чорносотенців. … А ненависть до буржуазії є природна ненависть темного Сходу до культури. … У всьому цьому немає нічого схожого на революцію, на демократію, на соціалізм, на суттєві зміни в суспільстві і народі. Все це – моторошний і зловісний маскарад. Засади самовладдя і деспотизму продовжують святкувати і чинити свою оргію.» Дивне поєднання демократії і соціалізму в одному реченні комою. Чим далі на Схід, тим більше трупів було обабіч дороги до соціалізму. Наприклад, у Кампучії знищили кожного третього.

Він шукав приклади успішних революцій і знайшов їх у на перший погляд цілком неочікуваному місці. «Італійський фашизм всупереч поширеній думці також був революцією, здійсненою молодими людьми, що пройшли школу війни, повними енергії і жадоби переваги в житті. Ці молоді люди мали психологічну подобу до радянських молодих людей, але енергія їхня була спрямована в інше річище і прийняла не руйнівний, а будівничий характер. Ми живемо в епоху цезаризму. І значення матимуть лише люди типу Муссоліні, єдиного, можливо, творчого державного діяча Європи, який зумів підкорити собі і державній ідеї войовничо-насильні інстинкти молоді, дав вихід їх енергії» Тобто схильність росіян до авторитарної влади не оминула і самого Бердяєва. Але від себе я б додав. Попри деякі спільні риси, революції у різних народів різні, як і самі народи. Революції – це завжди повернення до витоків, до глибинної моралі народів, їх інстинктів. Тому наша остання революція називалась по праву Революцією Гідності. Саме гідність – це те, що було властиво українському народу всю історію його існування. Це те, що в ньому постійно принижувалось і знищувалось нашим найбільшим ворогом. Почуття власної гідності – це те, що якраз відсутнє у нашого найбільшого ворога і тому викликає у нього найбільшу лють. Революція – це завжди повернення до витоків. Якщо в Московії відбудеться революція, то те, якою вона буде, можна уявити по тому, якою вона вже була. Якщо Московія виграє російсько-українську війну, то те, що вона чинитиме в окупованій Україні, також буде таким, що вже було. Душа народу доволі інертна субстанція. Століття для неї, як одна мить. Душа московита щодо українців проявляється в повній мірі сьогодні у майже беззастережній підтримці нахабної експансіоністської політики їх президента. Під час нещодавніх доволі масових протестних акцій в Московії жодного разу не прозвучав осуд російсько-української війни. Проста зміна президента в Московії не змінить ситуації у російсько-українських стосунках. Революція в Московії може лише ще більше їх загострити. Революційна Московія може стати ще більшою загрозою для нас і для всієї Європи. Не слід очікувати замирення з Московією внаслідок зміни правителя. Насправді завжди воюють не правителі, а воюють народи. Головним аргументом має бути лише наша сила, реалізована за сприятливих обставин у світі і у самій Московії.

Бердяєв вважав, що: «російський народ має бути виведений з більшовицького стану, подолати в собі більшовизм». Щоправда, він не сказав, як це зробити. Думаю, що радикальними ліками для такого одужання могла б бути лише тотальна поразка Московії у її нинішній війні з усім цивілізованим світом.

Валерій ШВЕЦЬ

ЗАХЛАННІСТЬ УБОГИХ ДУХОМ

УЗАКОНЕНЕ МАРОДЕРСТВО В НАФТОГАЗІ:

захмарні зарплати та провалені реформи

Наталка ПРУДКА

Захмарні зарплати керівників «Нафтогазу України» стали чи не найбільшим «досягненням» у ході так званого реформування корпоративного управління національної акціонерної компанії протягом останніх двох років. Заробітна плата – разом з додатковими преміями – лише четверо членів правління та шістьох директорів напрямків – загалом 10 осіб – сягнула за 2016 рік майже 87 мільйонів гривень (це $3,2 млн). Такі дані оприлюднені в фінансовому звіті Нафтогазу за 2015-2016 роки, що був виконаний (http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Naftogaz-16fsu-ISA-sign-ukr.pdf) міжнародною аудиторською компанією Deloitte&Touche.

Якщо припустити, що всі отримували порівну, то в середньому кожному високому управлінцеві «Нафтогазу України» щомісяця виплачували майже по 722 тисячі грн (еквівалент $27 тисяч) – це в 226 разів більше порівняно з мінімальною зарплатою в Україні (3200 грн)!

Чому депутати не зупиняють цю вакханалію, а навпаки, сприяють її розвитку – під виглядом реформування корпоративного управління державних компаній? Схоже на те, що народні обранці сподіваються в майбутньому також засісти на «теплe» місце керівника якоїсь державної компанії, або ж стати членом її наглядової ради, тому й заплющують очі на цинічне ігнорування інтересів пересічного українця.

До речі, в 2015 році управлінці Нафтогазу жили трохи скромніше – їхня річна зарплата не перевищила 6,7 млн грн, тобто, майже в 13 разів менше порівняно з 2016-им, але в сотні разів більша ніж у пересічного українця. Трохи пізніше мова піде про те, завдяки яким «реформам» у законодавстві та стрімкому зростанню ціни газу управлінці Нафтогазу та його наглядові забезпечили собі такі колосальні зарплати.

Виплати членам Наглядової ради Нафтогазу також вражають. За даними Deloitte, у 2016 році Компанія здійснила виплати на забезпечення діяльності п'яти членів наглядової ради понад 20 млн грн – крім фіксованої винагороди 15,3 млн грн (кожному по 3 мільйони на рік, або понад $9,3 тис. на місяць), їм включили відшкодування витрат на виконання обов'язків членів Наглядової ради, а також витрати, «понесені Компанією на забезпечення страхування відповідальності після їх призначення». Компанія додатково відшкодувала членам Наглядової ради обгрунтовані і документально підтверджені витрати на проїзд, проживання, телефонний зв'язок та інші.

Наступного року витрати на утримання управлінців зростуть ще більше, адже наприкінці березня – нібито з метою обмеження дій керівника Нафтогазу Андрія Коболєва – Кабінет Міністрів збільшив склад наглядової ради з 5 до 7 осіб. Якщо ж уряд знову підвищить ціну газу, то й зарплати знову поповзуть вгору.

ПОІМЕННО ПРО ВИСОКООПЛАЧУВАНИХ «БЛАГОДІЙНИКІВ»…

Перший в переліку чотирьох членів правління Нафтогазу – це голова правління Андрій Коболєв – він був призначений на цю посаду в березні 2014 року, а починав свою кар'єру у міжнародній аудиторській групі PWC, спеціалізуючись на стратегічному управлінні та корпоративних перетвореннях.

Його першим заступником в серпні 2014 року став одіозний Сергій Перелома – нині він (http://glavcom.ua/news/advokati-perelomi-zayavili-vidvid-slidchomu-suddi-410726.html) підозрюється у справі «СхідГЗК» разом з екс-нардепом Миколою Мартиненком. До речі, в Нафтогазі відразу ж відхрестилися від нього – (http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/09953FB0FC693245C22581090035F2B2?OpenDocument&year=2017&month=04&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&) в розміщеній на сайті заяві сказано, що його затримання не пов'язане з його роботою в Нафтогазі.

Заступник голови правління Сергій Коновець був призначений на цю посаду в квітні 2014 – він відповідає за фінансово-економічний напрямок у компанії.

Відразу після Майдану протягом 2014 року поміняли майже весь склад правління Нафтогазу – на початку року входило 14 осіб, а тепер залишилося четверо. Були звільнені всі члени правління, крім Юрія Колбушкіна, який працює в компанії з дня її заснування і дотепер відповідає за податкову та цінову політику, бюджетні розрахунки тощо.

Всі перелічені особи отримують надвисокі зарплати, але, схоже, це не зупинило (http://glavcom.ua/publications/komunalniy-shatun-pro-subsidiji-i-cinu-obicyanok-groysmana-383047.html) корупційні хитросплетіння у вигляді клірингових розрахунків з використанням бюджетних субсидій для підприємств тепло-комунальної енергетики.

Започаткована в 2015 році реформа корпоративного управління в Нафтогазі – нібито з метою забезпечення прозорості діяльності компанії – була створена Наглядова рада з метою контролю за діяльністю правління компанії та запобіганню корупції.

До складу Наглядової ради НАК «Нафтогаз України» в 2016 році входили п'ять осіб: Юлія Ковалів, Володимир Демчишин, Річард МаркусТревор, Проктор Чарльз та Річард Фарадей.

НАФТОГАЗ: ДОНОР БЮДЖЕТУ ЧИ УЗАКОНЕНИЙ МАРОДЕР?

«Починаючи з 2016 року, Нафтогаз перетворився з отримувача бюджетної допомоги на донора державного бюджету. За підсумками 2016 року компанія планує сплатити державі понад 15 млрд грн дивідендів та авансового внеску з податку на прибуток», – таку заяву переможними реляціями розміщено (http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/BA49538D4D84E6D7C22580FF0025266F?OpenDocument&year=2017&month=04&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&)на сайті Нафтогазу.

Але ж всім добре відомо, якою ціною для пересічного споживача сталося це нафтогазове «донорство». Відомо, що шалене нарощування товарообігу компанії почалося після зростання вартості газу протягом трьох років майже в шість разів порівняно з 2013 роком, а доходи українців шляхом знецінення гривні влада скоротила в понад три рази.

Останній удар по споживачах стався після того, як з 1 травня 2016 року по 31 березня 2017-го уряд встановив єдину ціну на газ приблизно 6,9 грн за кубічний метр – це майже в шість разів більше порівняно з 2013 роком. І це – не межа. Відповідно зріс і товарообіг компанії, які з допомогою законодавчих актів прив'язали до заробітної плати управлінців Нафтогазу.

Зокрема, в 2015 році (http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/859-99-%D0%BF) Кабінет Міністрів видав постанову №1034, згідно з якою були внесені зміни до Закону України «Про оплату праці», що й забезпечило управлінцям захмарні зарплати. Наскільки правомірним було це узаконення з допомогою урядової постанови – це питання для розслідування правоохоронними органами. У звіті компанії Deloitteцю оборудку пояснюють наступним чином:

«Умови та розміри оплати праці Голови Правління та членів Правління Компанії відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 1999 року №859 (зі змінами). Згідно з останніми змінами до цієї постанови від 11 листопада 2015 року №1034, встановлені наступні складові заробітної плати для голів правлінь та членів правлінь публічних акціонерних товариств, створених в процесі приватизації (корпоратизації) державних підприємств:

– посадовий оклад,

– преміювання за підсумками роботи за квартал та за рік,

– матеріальна винагорода за ефективне управління державним майном,

– доплати до посадового окладу за науковий ступінь та за вчене звання.

Розмір посадового окладу керівника підприємства згідно з цією Постановою визначається залежно від середньооблікової чисельності працівників в еквіваленті повної зайнятості за рік, вартості активів підприємства або чистого доходу від реалізації товарів (робіт, послуг), за даними останньої річної фінансової звітності, у кратності до мінімального посадового окладу (ставки) працівника основної професії акціонерного товариства.»

З наступних висновків аудитора випливає, що у вищезгаданих річних виплатах управлінцям компанії – майже 87 млн грн. – не були нараховані премії «за ефективне управління державним майном» – Наглядова рада не ухвалила таке рішення. Дослівно це звучить так:

Статутом Компанії передбачено, що рішення щодо преміювання за підсумками роботи за квартал/рік та матеріальна винагорода за ефективне управління державним майном Голови Правління та членів Правління Компанії є виключною компетенцією Наглядової Ради Компанії. Станом на дату затвердження цієї звітності, такого рішення не було прийнято, тому такі складові заробітної плати як премії за підсумками роботи за квартал/рік та матеріальна винагорода за ефективне управління майном Голові Правління та членам Правління Компанії не нараховувалися та не виплачувалися.

Отже, в майбутньому зарплати керівників державних структур лише зростатимуть.

ПІДСУМКИ «РЕФОРМ»

Що ж принесло пересічному українцеві, який, цитую сайт Нафтогазу, є «кінцевим власником Нафтогазу», так зване реформування корпоративного управління компанії? Подорожчання газу призвело до суцільного зубожіння більшої половини населення України, свідченням чому є лавиноподібне зростання заборгованості за газ, незважаючи на річний обсяг бюджетних субсидій на суму 50 млрд грн. Виставлене на сайті Нафтогазу повідомлення про борги свідчить, що:

«На 18 квітня 2017 року сумарна прострочена заборгованість підприємств ТКЕ, ТЕЦ та прямих промислових споживачів перед НАК «Нафтогаз України» складає близько 33,2 млрд грн. Порівняно з минулим тижнем заборгованість збільшилась на 3,9 млрд грн (13,1%)».

Про яке ефективне управління компанією – але із захмарними зарплатами менеджерів – може йти мова за таких показників? Тож не дивно, що на початку квітня президент ЄБРР Чакрабартів листі президенту Порошенку та прем'єру Гройсману попередив, що реформування корпоративного управління НАК «Нафтогаз України» може зазнати фіаско.

«Якщо це станеться, це не тільки серйозно зашкодить «Нафтогазу», а й зруйнує впевненість міжнародної спільноти в зобов'язаннях уряду щодо реформування та реструктуризації НАК», – пише президент ЄБРР.

У ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ КОЛАХ – РОЗБРАТ?

Щоб уникнути відповідальності за скоєне «доброчинство», з 17 квітня за власним бажанням Юлія Ковалів пішла з посади голови Наглядової ради Нафтогазу – нібито через те, що, цитую, «немає консенсусу щодо продовження корпоративного управління згідно з початковим планом». Водночас західні партнери вимагають від перших керівників держави обіцяних реформ Нафтогазу.

В наближених до Президента колах розгорілася перепалка та пошук винних. На (https://www.facebook.com/obelkova?fref=nf) своїй сторінці Фейсбуку народний депутат від БПП, заступник голови парламентського Комітету з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки Ольга Бєлькова11 квітня повідомила, що Президент Порошенко створив робочу групу, цитую, «під головуванням Дмитра Шимківа – щоб вносити правки та коригувати ситуацію». Першим у коментарях відреагував відомий експерт Андрій Герус:

«Якщо б хотіли змінити ситуацію до 1 травня, то не робочі групи створювали би, а подавали законопроект у Верховну Раду, як невідкладний», – написав Герус. У відповідь – Ольга Бєлькова: «Я готова була подати! Але мені повідомили, що робота вже ведеться! Давай дамо їм шанс!». Цим коментарем Бєлькова спровокувала досить різку реакцію заступника голови Адміністрації Президента Дмитра Шимківа:

«Оля, це не ми запропонували поправки, і не ми кнопки тиснули під час голосування. Це так для уточнення – відповідь щодо «надання шансів». І питання конструктивного діалогу повинно мати місце. Як засовувати в президентський закон дивні поправки – так у вас повноваження, а як «розрулювати» ситуацію – так це група в Адміністрації Президента. Хоча реально очікувалось лідерство з боку депутатів… мене таке відношення дивує», – написав Андрій Шимків.

Очевидно одне: наближені до Президента особи сперечаються, хто винен за провал реформування Нафтогазу – парламент чи депутати. Але ніхто не згадує про пересічних українців, яких спотворена владою реформа викинула за межу виживання.

НА ПУЛЬСІ

Манафорт за $1 млн забезпечив Опоблоку місця в Раді

Американський політтехнолог, колишній радник екс-президента Віктора Януковича Пол Манафорт допомагав «Опозиційному блоку» пройти до парламенту під час виборів 2014 року Про це йдеться у статті видання Bloomberg.

Видання пише, що вже через кілька місяців після анексії Криму Росією, Манафорт повернувся до України, щоб стати радником «Опозиційного блоку» на парламентських виборах 2014 року. Один з лідерів Опоблоку Нестор Шуфрич зауважив, що Манафорт наполягав на тому, щоб партія була і проти НАТО, і «голосом росіян» на сході.

За словами Шуфрича, він не розраховував на перемогу, однак на виборах вони отримали майже 10 відсотків. Манафорт особисто схвалив список кандидатів до парламенту. Шуфрич додав, що Опоблок заплатив Манафорту приблизно $1 мільйон. «Інвестиції в Манафорта окупилися. Він геній», – підсумував Шуфрич.

У США знайшли докази, що Манафорт отримав $1,2 млн від Партії регіонів.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що донька Пола Манафорта, отримувала повідомлення від людини, яка назвалася депутатом Сергієм Лещенком, із погрозами оприлюднити компромат на її батька. Манафорт підтвердив, що його шантажували.

УКРАЇНСЬКА ТРАГЕДІЯ

28 квітня, 70 років тому, розпочалась акція «Вісла» – військово-політична операція польської комуністичної влади, що стала інструментом етнічної чистки та полягала у депортації всього українського населення з південно-східних регіонів Польщі (Лемківщина, Холмщина, Надсяння й Підляшша) до її північно-західних земель.

Мовою чисел:

Три етапи акції «Вісла»:

28 квітня – кінець травня – депортовано українців з Сяноцького, Ліського, Перемишльського, Ясельського, Кросненського, Горлицького, Бжозувського і частково Любачівського повітів;

червень – «зачистка» Любачівського, Ярославського і Томашув-Любельського, Горлицького, Новосонцького і Новотарзького повітів;

жовтень – виловлювання українців, які втікали під час перевезень або самостійно поверталися на попереднє місце проживання, відхід загонів УПА із Закерзоння.

19500 квадратних кілометрів охоплювала територія, з якої були виселені українці.

137–150 тисяч українців і членів змішаних сімей переміщено із 22 повітів, що входили до складу 3 воєводств, і розселено у 71 повіті 9 північно-західних воєводств.

357 бойових акцій провела оперативна група «Вісла» з квітня до липня 1947 року. Ліквідовано 1509 повстанців, знищено 1178 бункерів і криївок, заарештовано майже 2800 осіб із цивільної мережі ОУН і УПА у Закерзонні.

3936 осіб, підозрюваних у співпраці з УПА, було ув'язнено в концтаборі Явожно. З них: 823 жінки, 27 священників. Внаслідок катувань загинуло близько 200 бранців.

Не ближче 50 кілометрів від сухопутного, 30 кілометрів – від морського кордонів, 30 кілометрів від воєводських міст – такими були межі територій, де дозволили селитися українцям.

В цілому, понад 700 000 українців позбавили домівок і права жити на рідній землі комуністичні режими Польщі та СРСР у 1944–1951 рр.

ОПЕРАЦІЯ «ВІСЛА» – це злочин проти людяності

З початком сьогоднішньої російсько-української війни слово «переселенець» знову увійшло до лексикону українців. В українському суспільстві з'явилась нова категорія людей – ті, хто був змушений покидати свої домівки двічі: у 1944 р. і у 2014 р. Про уроки з історії; про польсько-українські відносини; про що говорять ті, хто пережили депортацію і яке у них ставлення до свого минулого і майбутнього, до 70-ї річниці операції «Вісла», своїми думками ділились історики та нащадки депортованих у розмові «Операція «Вісла»: як її оцінити сьогодні?». Захід відбувся в рамках проекту «Історичні діалоги».

ЧОМУ ДЕПОРТАЦІЯ 1944 РОКУ ПОВТОРИЛАСЬ У 2014 РОЦІ?

Софія Федина, голова Світової федерації українських лемківських об'єднань:

– Про що говорять ті, хто пережили Операцію «Вісла»? Під дулами автоматів людям давали дві години на збір, дуже часто з попередньо спаленим селом, інколи давали віз для майна. Спочатку люди їхали возами, потім у товарних вагонах. Людей вивозили на спустошені землі, часом кидали в якусь хату, часом – у полі. Українцям обіцяли підтримку, натомість – їх зустріло вороже настроєне польське населення і, що найголовніше, не було жодного права повернутись назад. Ті ж, які намагались повертатись додому одразу у 1947–1948 рр. – їх відловлювали і знову депортували або кидали у концтабір «Явожно», щоб не створювали зайвих прецедентів.

Що люди говорять? Можливо, найстрашніше, а, можливо, і на краще – злоби немає. Депортовані не мають бажання реваншу, не мають бажання помсти. Люди розуміють, що це зробила та ж репресивна машина, яка була у Польській державі і Совєцькому союзі. Однак, у депортованих залишився страшний жаль за те, що депортація не була ні разу ані визнана, ані засуджена, не було названо злочинців. Ми не маємо ненависті до сучасної Польщі, але ми вимагаємо, щоб цей злочин був засуджений. Треба все називати своїми іменами – це не було «виселення» чи «переселення»; це був злочин навіть не проти українців; це злочин проти людяності, коли було порушено всі можливі права людини.

Злочин, який не покараний і не засуджений, повторюється. У 1944 р. перших депортованих з Лемківщини [у 1944–1946 рр. був перший етап депортації українців із Закерзоння – **М.Г.**] закинули на Луганщину і на Донеччину. Залишили їх у чистому полі, хоча обіцяли, що у них буде все. Люди вижили, вистояли, зберегли українську спільноту. Рівно 70 р. після депортації літом 2014 р. розпочались бої за Луганський аеропорт. Велика частина місцевих лемків з с. Переможне, с. Карла Лібкнехта, м. Лутугино почали допомагати українським солдатам. Серед присутніх є «кіборг» Луганського аеропорту, десантник львівської 80-ки Олексій Стафіняк, родина якого була депортована у 1944 р. і стала однією з тих, хто допомагали нашим військовим у Луганському аеропорту. За це частину родини розстріляли на очах у дітей, другу частину взяли у полон, інші – повинні були знову втікати. Рівно через 70 р. депортація повторилась, хоча і в інші формі.

Приблизно місяць тому ми запустили у соцмережах флешбом «#АкціяВісла1947япам'ятаю». Щодня ми публікуємо якусь інформацію про депортацію. Одразу ж, коли ми це почали, навіть не московські тролі, а наші гіпертолерантні і гіпербайдужі люди почали говорити, що це «провокація», бо поляки – наші основні партнери у боротьбі з Московською федерацією і нам треба жити мирно. Поляки якось не дуже пильнують цього моменту – вони пильнують свій інтерес. Який інтерес України? Вижити, вистояти, бути сильнішими і зберегти західного партнера, який допомагає у боротьбі з Російською федерацією.

Ми категорично проти переділу нових кордонів. Ми категорично проти того, щоб зараз розвивався новий конфлікт з поляками. Ми категорично за те, щоб операція «Вісла» була засуджена. Щодо її засудження поляками, то з нашим західним сусідом ми зможемо говорити на рівних тільки тоді, коли Україна буде мати офіційні документи, якими засуджує депортацію 1947 р. На жаль, в Україні широкомасштабної кампанії в 70-ту річницю операції «Вісла» ще немає – є тільки зареєстрована Постанова у Верховній Раді. Вшанування пам'яті близько 150 тис скалічених українських людських доль – мало б бути широкомасштабним. Це були наші люди, і саме ми повинні поставити крапки над «і». Ніхто за українців не заступиться, якщо не ми самі. У Польщі не виділили жодних коштів на вшанування 70-их роковин операції «Вісла», хоч Польща здійснила злочин проти своїх же власних громадян.

УКРАЇНЦІВ ХОТІЛИ ДЕПОРТУВАТИ ЩЕ У 1938–1939 РР.

Роман Грицьків, дослідник історії польсько-українських відносин ХХ ст.:

– Те, що відбулось у 1947 році, – це ніщо інше, як злочин проти людства; втілення політики сталінізму, і польська держава того часу є співучасником цього злочину Йосифа Сталіна. Здійснювалось все це за участі польського війська і щонайгірше – підсумком операції «Вісла» було створення концентраційного табору в м. Явожно. У цьому концтаборі було розстріляно понад 300 людей, яким виголосили підозру у співпраці з УПА, чи просто тих, які належали до української інтелігенції.

Коли ми говоримо про українсько-польську історію у ХХ ст., то позиція польської сторони полягає лише в одному – поляки отримали можливість реалізовувати свою державницьку концепцію і, на жаль, українці були однією із найбільших перешкод для її реалізації. Головною ідеєю польської політичної думки було створення моноетнічної держави, в якій всі національні меншини повинні були бути полонізовані. Для цього було застосовано ряд заходів: економічних, культурних та ін. Зокрема, українські території у міжвоєнний період заселялись т.зв. осадниками, яким надавали землі та серйозні економічні і соціальні привілеї. Освіта так само розвивалась із створення двомовної польської школи, а з часом і одномовної. На щастя для нас, знайшлись сили, які протистояли цьому – УВО та ОУН. В цьому протистоянні і полягає основний «злочин» українців перед поляками. Поляки прирівнювали це до державної зради.

Станом на 1938–1939 рр. факти говорять про наміри польського уряду активніше реалізувати концепцію створення моноетнічної держави. Зокрема, на територіях південно-східної Польщі, де в основному українці складали близько половини населення, а в окремих районах і більшість. У 1938 р.: розпочався процес заборони української православної церкви, зокрема на Холмщині; закривались українські товариства «Просвіта»; українські вчителі та священики переслідувались. На Закерзонні проводилась репетиція для можливого використання цього сценарію для всієї Західної України. Станом на 1938–1939 рр. на розгляд польського уряду було подано Ухвалу, яка мала б забезпечити реалізацію своєрідної переселенської операції проти українців. Концепція цієї Ухвали зводилась до того, щоб виселити українців углиб території Польщі, таким чином їх розсіяти і за кілька десятиліть повністю асимілювати. На щастя, цього не вдалось реалізувати, бо розпочалась Друга світова війна.

Станом на 1947 рік українське населення на території південно-східної Польщі було чисельне, і польська влада не хотіла мати з цими землями ті проблеми, які вона мала у міжвоєнний період. Потрібно було це населення кудись виселити. Операція «Вісла» – це була етнічна чистка з елементами реалізації державної політики.

ОПЕРАЦІЯ «ВІСЛА» У ПОЛЬЩІ Є У ЗАРУЧНИКАХ «ВОЛИНІ-43»

Тарас Радь, керівник Центру дослідження українсько-польсько-словацького пограниччя:

– Належу до третього покоління депортованих із Закерзоння до УРСР у 1944–1946 рр. Не з книжок знаю про історію людей, яких змушують покинути свої домівки.

З 1997 р. тема операції «Вісла» у Польщі є у полоні та заручниках польських інтерпретацій цих подій. Концепція сіамських близнюків «Волині 1943 р.» та «Вісли 1947 р.» – активно була напрацьована польською історіографією ще на початку 2000-х рр. і сьогодні виступає офіційною позицією в оцінці операції «Вісла».

Метою такого підходу є виправдання депортації 1947 р. попередніми подіями на Волині. Це підхід так званого «хибного кола», коли завдані тобою кривди іншим, виправдовуються відплатою за отримані кривди у минулому. Відтак, депортація 1947 р. зводиться до польської «відплатної» акції за польські жертви на Волині під час 1943 р. Кресові середовища не лише оправдують операцію «Вісла», але й схвалюють дії тогочасної комуністичної влади Польщі. Начебто депортація – це був єдиний спосіб протистояння УПА.

Друга мета такого підходу – це звести дискусію про польсько-українські відносини у часі Другої світової війни суто до проблеми подій на Волині як центральної, тоді як усі інші епізоди є похідними від першого. Це тенденційний підхід окремої групи польських істориків, який останніх два роки став домінуючим в публічному просторі Польщі в оцінках нашої спільної історії. Це так званий геноцидний підхід інтерпретації польсько-українських відносин, у якому польська сторона завжди жертва, а українська – агресор.

З польської сторони уся правова оцінка операції «Вісла» зупинилась на Ухвалі Сенату 1990 р. із засудженням операції «Вісла». Проте Сейм Польщі тоді заблокував цю Ухвалу. Відтоді польська держава не зрушила ні на крок у засудженні тих подій. Після цього були політичні спроби президентів України та Польщі у 2О02 р. та у 2007 р., проте без жодних правових наслідків. Офіційна польська сторона ставила питання засудження операції «Вісла» у пряму залежність від засудження українською державою Волинської трагедії. Якщо не буде другого, то не буде і першого.

З погляду правової оцінки, операція «Вісла» повністю відповідає визначенню злочину, який після подій в Югославії на початку 1990-х років отримав назву «етнічні чистки». На відміну від спроб польської сторони дати політичну оцінку «Волині-43» як геноциду проти польського народу, оцінка «Вісли-47» є виключно правовою оцінкою. І це не варто розцінювати як українську відповідь на польські інтерпретації.

УКРАЇНЦІ ПОВИННІ КОНСОЛІДУВАТИСЬ

Софія Федина, голова Світової федерації українських лемківських об'єднань:

– Сьомого квітня 2017 р. у Перемишлі відбулась конференція, присвячена 70-им роковинам Операції «Вісла», на якій депортація українців позиціонувалась, як остаточне вирішення захисту польського населення від «банд» ОУН та УПА. На конференцію не запросили жодного українського історика. Офіційна аргументація була такою: поки українські історики не визнають, що ОУН, УПА та Бандера – це «вбивці», доти з ними спілкуватись не збираються. Це все виглядає дико.

Хтось каже, що це «рука Москви», а хтось – що це загострений польський шовінізм. Мусимо усвідомлювати, що на західному кордоні України ми маємо небезпеку, і цю небезпеку ми зможемо нейтралізувати тільки дуже консолідованою позицію у середині України.

Михайло ГАЛУЩАК

 МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

ЗА ТЕБЕ, СВЯТА УКРАЇНО!

КНИГА ШОСТА

Горіли села й дзвін тривожився намарно,
І од заграв кривавився у полі сніг.
Одвічний кат прийшов з ножакою безкарно
І на пожарищі зачаєно заліг.
Мирослав Кушнір

У шостому томі видання Нестора Мизака «За тебе, свята Україно» на основі глибокого аналізу знайдених архівних документів та спогадів учасників ОУН, УПА всеосяжно досліджується визвольна боротьба українського народу за Українську Самостійну Соборну Державу на території Козівського району, який колись належав до Бережанського повіту... Це настільна книга і для істориків, і для громадських та політичних діячів, а особливо – для молоді та для всіх, хто бажає Україні Добра та Незалежності.

Василь Кук, Генерал-хорунжий, Головний Командир УПА, Київ, 25 травня 2007 рік.

У монографії всі події розгортаються на Тернопільщині. Книга присвячується 65-ій річниці УПА та 100-річчю від Дня народження Романа Шухевича.

БОРОТЬБА З ПОЛЬСЬКИМ КОЛОНІАЛІЗАТОРОМ (1918–1939 рр.). ПЕРШИЙ РОЗДІЛ

Стрілецькі організації в Галичині зародилися ще напередодні Першої світової війни під назвою «Січ» і «Соколи», які виховували у юнацьких лавах державницький світогляд Тараса Шевченка, Маркіяна Шашкевича, Івана Франка про потребу боротьби за вільну Україну власними силами і власною зброєю. У ті далекі часи в галицьких селах свідомі національної гідності українці співали Каменярів гімн:

Не пора, не пора, не пора,
Москалеві й ляхові служить!
Довершилась України кривда стара,
Нам пора для України жить.

Українські Січові Стрільці відзначались дивовижною хоробрістю. В умовах безкінечних боїв і людських втрат вони здобули славу Українській Зброї, скроплений кров'ю на горі Маківка в Карпатах, узгір'ї Лисоня на Бережанщині, в селах Посухові, Вівсі, Вільхівцях, Потуторах та багатьох інших місцях стрілецької слави. Братська могила на горі Лисоня є місцем щорічної праці підростаючого покоління.

Очевидець Михайло Шарик пише у своїх спогадах: «Трупів було багато, як дров у лісі. Лежали групами й поодинці, посічені кулями перехресного вогню. Ми знали, що то були хлопці з другого батальйону з українізованого полку імені Б. Хмельницького. Нам було дуже боляче, коли на лівій нагрудній кишені поручника Рибченка ми побачили синьо-жовту кокарду, обмочену його власною кров'ю. Зрештою, синьо-жовті кокарди мали майже всі хлопці-богданівці, що погинули в бою з німцями.»

Почалася неоголошена польсько-українська війна. З листопада Українська Національна Рада приймає закон про державну самостійність (ЗУНР). Розпочинається державотворче життя. Поляки цим були дуже невдоволені. Бойові дії Української Галицької Армії йшли з перемінним успіхом. Особливий прорив був у знаменитому Чорткові, коли звільняли Бучач від польських окупантів. І впродовж двадцяти років Польща посилено колонізувала Східну Галичину, збільшуючи економічний визиск, грабунки селян.

Активно працювало товариство «Просвіта» на всіх теренах Галичини. Просвітяни відзначали ювілеї, дні народження відомих українських поетів та письменників, національні, соборницькі дати. Хорові колективи виконували патріотичні пісні. Відкривались читальні, будували народні доми. В книзі наводиться багато прикладів про те, хто і де будував, створював ці, потрібні для людей, установи. Там молодь проходила особливу школу ідейного, національно-свідомого гарту, щоб бути готовою будь-якої хвилини захистити свою рідну землю. Молоді люди виховувались на ідейних чеснотах християнської моралі. Дуже багато працювали в цьому напрямку українські жінки, дівчата. Бувало, що в ім'я великої Ідеї вони відмовлялися від кохання, родинного щастя і материнства, якщо цього вимагало добро Нації, священна справа визвольної боротьби, яку організувала й очолила ОУН. Поширеними були товариства «Луг», які, зокрема, доглядали стрілецькі могили. Робили на них відправи, співаючи гімн «Боже Великий, єдиний, нам Україну храни». Поляки розривали, плюндрували ці могили. Та за ніч селяни заново їх насипали. А українська молодь біля таких могил давала клятву боротися до останнього подиху свого життя за Українську Самостійну Соборну Державу.

Польський уряд з великою ненавистю споглядав за відродженням національної свідомості всього українства Східної Галичини. Почались побиття, арешти, в своїй люті поляки навіть публічно розстрілювали українських активістів. Відбувалась так звана пацифікація. Врешті поляки починали розуміти, що боротьбу за незалежність держави українці не припинять ніколи і нізащо. До української патріотичної справи долучалася греко-католицька церква.

Велику роль у піднесенні національної свідомості українців відіграли брати Лепкі, поети Богдан і Лев. Це були справжні творці стрілецької Слави і їхнього героїчного Чину. Трилогія «Мазепа», збірки поезій «Листки падуть», «Осінь» виховували в молоді неабиякий патріотизм та ненависть до ворога.

Лежимо у гробах при дорозі,
Де за волю боролись і впали.
Браття! Знайте, що ми не в тривозі,
Лиш спокійно і гордо конали.

1929 року постала ОУН на чолі з Євгеном Коновальцем. Організація завойовувала дедалі більше симпатиків. Чимало з тих, які першими поповнили її лави, як-от Осип Рижевський, «Їжак», с. Бережани, Федір Федечко, «Ярема», с. Бишки, Дмитро Мирон, «Орлик», с. Рай та інші, згодом стали знаковими постатями національно-визвольного руху. Підпільники ОУН проводили різні акції непокори. Так, 31 жовтня 1931 року провідник Михайло Галаса наказав підпільникові Іванові Шийці вивісити синьо-жовтий прапор на церковній бані у с. Криве. Вранці сюди приїхала поліція, провела допити, але, не добившись успіху, вона від'їхала. Поляки влаштували пікети, але їх розганяли. Адже українці відчайдушно боролись за свої права на вільне життя. ОУН була завжди захисником інтересів народу і отримувала всенародну підтримку та допомогу. Героями перших лав Бережанщини були Володимир Герета, Лев Зацний, Ярослав Старух, Данило Пукало та інші. Завдяки таким людям ідеї самостійної України вже було не спинити. Та оскільки боротьба ставала дедалі потужнішою, то за наказом Варшави Річ Посполита не відставала в своїх репресивних антиукраїнських діяннях від тоталітарних сусідів – ІІІ Рейху та більшовицької Росії, поляки створили концентраційний табір для утримання організаторів визвольного руху. Довго панувала Польща над українським народом. Стрілецький поет Олесь Бабій у поемі «Гуцульський курінь», написаній у 1919–1927 рр., гірко докоряв Речі Посполитій за долю України:

Польща, одвічний демоне Вкраїни!
Вампіре лютий, ненаситний,
Що вже століттями цілими
Спиває кров своїх офір.

Знущання, побиття, муштра поляків набирали обертів. Свідок тих подій згадує їх жорстоку реальність. Сумнозвісна тюрма Береза Картузька, огорожене поле колючим дротом. Усім наказали встати, вишикуватись, і начальник табору звернувся до людей зі словами: «Тут усі здохнете, на вас вже викопані гроби». Проводили карну муштру по 12 годин, біг на 100 метрів. Їжі майже не давали. Вечеря була такою: ложка води і 120 грамів хліба. Роздягались за командою, спати лягали за командою «Спаць!». Якби хтось заговорив, то били до смерті. А далі знову рахунок: раз, два, три, і напівживі люди ледь зводились на ноги, мусили бігти в коридор. В'язні починали сліпнути. Таке тривало тижнів три, людей ставало все менше. Могли вже спати на підлозі, витягнувшись на весь зріст. Вкрай знесилені чекали свого кінця. Люди знемагали, худнули до 45-50 кілограмів, і це ті, хто раніше мав 76 і більше кілограм.

У книзі подається неповний реєстр арештів і судових розправ польських властей над патріотичними УВО – ОУН, які відбувались у Бережанах, на Тернопіллі. Це були в'язниці і грошові кари (злоті).

КРИВАВА «РАДЯНИЗАЦІЯ» (1939–1941 рр.). ДРУГИЙ РОЗДІЛ

Розгром гітлерівською Німеччиною Речі Посполитої, яка впродовж століть колонізувала українські землі, ОУН вважала позитивним явищем у боротьбі за відродження України. Членство ОУН скористалося ситуацією, зокрема, збирало зброю, яку залишали відступаючі польські жовніри. Совєтский Союз став наступним паліє́м війни, починаючи окупацію Східної Галичини та Західної Волині. У цей переломний період Провід ОУН, який квартирував у Кракові, готувався на випадок війни з Совєтським Союзом поширити свою діяльність на всі області України. Тож 10 лютого 1940 року, в Кракові було утворено Революційний Провід ОУН, який взяв на себе обов'язок керувати революційною боротьбою. В 1941 році Великий Збір ОУН затвердив постанову від 10 лютого 1940 р. й обрав Степана Бандеру Провідником ОУН. До складу Проводу увійшли Ярослав Стецько – перший заступник провідника й ідеологічно-політичний референт; Микола Лебедь – другий заступник і референт Служби безпеки; Степан Ленкавський – референт пропаганди; Василь Кук – референт військовий; Микола Климишин – референт фінансово-господарський.

Тим часом, на окупованих Москвою у вересні 1939 року західноукраїнських землях відбувались масові більшовицькі арешти, депортації населення. Та Організація Українських Націоналістів діяла рішуче. Митрополит Андрей Шептицький у листі до Риму від 26.XII.1939 р. писав: «Всі розпорядження, які приходять від Радянської влади, є цілеспрямовані тільки на те, щоб нас упокорити, пригнобити та знищити.» Почали вивозити в Сибір. Під час масових депортацій селян більшовицькі власті нещадно грабували людей. Московити робили диявольські вчинки – знущались над жінками і навіть проводили масові вбивства. А в Сибір везли в неопалених вагонах, товарняках. Старі, малі діти вмирали, їх забирали на станціях. Розселяли людей в холодні бараки, на лісоповалах. Ліс тоді рубали вручну – сокирами та різали пилами – лучками. За цю роботу платили мізерну плату. Так минали дні за днями, роки за роками. Довго тривала карткова система. Робітник мав право купити лиш 300 грамів хліба, а на «іждевенца» давали 200. У страшні морози відморожували руки й ноги. Лікування, як такого, не було. Вивезені говорили: «Господи, ви згадаю які–то терпіння нам дав Всевишній… Не вірилось, що виживемо.»

У книзі подано список жертв Бережанської катівні. Є реєстр членів ОУН та їхніх симпатиків, загиблих у перестрілках з польськими і совєтськими окупантами у 1939–1941 рр.

Автор Нестор Мизак наводить списки арештованих по кожному селу Бережанщини.

В УМОВАХ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 РР.). ТРЕТІЙ РОЗДІЛ

30 червня 1940 року, у Львові, під проводом ОУН, було проголошено Акт про відновлення Української держави. Створено уряд – Українське державне правління на чолі з прем'єром Ярославом Стецьком. Народ вітав відновлення української державності. Вивішувались лозунги: «Слава Україні!» «Хай живе Степан Бандера!»

Україно – мати, кат сконав
Тобі на щастя і на долю.
До праці вільної вставай,
Хто любить Україну.
Щоб повернуть у пишний рай
Страшну руїну.

Нацисти сказеніли від «зухвалості» українців. Гітлер вимагав відкликати Акт 30 червня, але Степан Бандера і його когорта нескорених відмовилися. Німці відповіли масовими арештами. Степана Бандеру та його найближчих соратників було запроторено в нацистські концтабори. Але терор не спинив націоналістів.

Ядром визвольних структур була молодь, юнаки та дівчата. Вони стверджували, що тіло і дух віддадуть Україні задля її свободи й незалежності. Це була рушійна сила боротьби і в підпіллі, і в лавах створеної в жовтні 1942 року Української Повстанської Армії. Частина української молоді долучилася до дивізії «Галичина». У шостому томі книги подається неповний реєстр вояків дивізії «Галичини» – 1-ї УД УНА (1943–1945 рр.).

У цій же книзі вміщено неповний реєстр мешканців краю, розстріляних і закатованих московськими окупантами під час облав. Правду писав Іван Франко в своїх «Тюремних сонетах» : «Росіє! Де лиш ти поставши стопи, повзе облуда, здирство, плач народу».

У боротьбі за Самостійну Соборну Державу патріоти Козівського району заплатили життям 948 своїх найкращих синів і дочок. І ця жертовна відданість покоління Справжніх громадян України середини XX сторіччя нині золотом сяє на синьо-жовтому прапорі Української держави, її свободи і незалежності.

Втрати наших краян у боротьбі за державність нації є велетенськими. І кожний боєць – борець, що впав за волю, свободу і незалежність нашої держави, є взірцем для всіх нас. Його відданість, жертовність у справі боротьби за свою державність ніколи не буде забута. Мужні і сміливі, настільки віддані своєму народу, що без жодних вагань ставали на його захист. Перенесені тортури, муки, катування голодом, холодом були нічим у порівнянні з тим, щоб захистити свій край від навали будь-якого ворога. Вони боролись і перемагали. Вони мучились, але не каялись. Свою Землю вони відстоювали всіма силами. І відстояли. Ніколи і нікому більше не віддамо свій рідний край. Він – наш. Це Земля наших дідів і прадідів – Земля всіх нас. Тож обороняймо, охороняймо її зараз. Це чудово роблять наші воїни на Сході України сьогодні. Поможи їм, Боже! Аби не було вже смертей, каліцтв. Бо це спільний біль всіх українців. Але з вірою в серці живемо і сподіваємо, що переможемо, бо ми є сильна духом нація.

Кожний борець за волю України є нашим національним дзвоном, нашим прапором, і світла пам'ять про кожного з них вічно житиме в наших серцях і душі, а також – вдячних поколінь.

Роман Купчинський в 1965 р. писав:

Ви за свободу гинули без скарги
Серед пожеж і руїн.
Ви не просили в ворога пощади
Не пригинали колін.
Ваші могили знані і незнані,
Волі народної дзвін.
Вічна Вам пам'ять, вічна Вам слава
І наш доземний уклін!

Особливу подяку складаємо авторові книги Нестору Мизаку, художнику Іванові Балану, який мистецьки оформив дану книгу. Велика їм честь і шана від нас – всіх, хто читав і бачив ці книги.

Слава Україні! Героям слава!

Марія КИСИЛЬОВА

ДО 200-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК, ЯКИЙ НАДИХАВ СИБІРСЬКИХ ПАТРІОТІВ

Микола КОСТОМАРОВ

6 травня минуло 200 років видатному українському історикові та громадському діячеві Миколі Костомарову. Він був соратником Тараса Шевченка по Кирило-Мефодіївському братству, був автором програмних документів цієї організації. Його твори та лекції користувалися надзвичайною популярністю в сучасників далеко за межами України.

Більше про спадщину Миколи Костомарова Радіо Свобода запитало в історика Ольги ГОНЧАР.

– Ми часто говоримо про Михайла Грушевського як про історика і політика, зазначаючи, що як історик він зумів зробити значно більше, ніж як політик. А про Миколу Костомарова цікавіше говорити як про історика чи як про громадського діяча?

– Я б не позиціонувала його лише в одному амплуа. Це така постать на українському інтелектуальному горизонті, на науковому, на духовному, на громадському… Українці дуже часто навіть не уявляють, наскільки це масштабна постать. У радянські часи його спадщина була під забороною, адже він був «буржуазним націоналістом». В науковому світі його дійсно намагалися протягнути через ідеологічні тенета, але це відбувалося завуальовано. Через це його вивчали дуже побіжно.

– Костомаров народився на Острогожщині – Східній Слобожанщині, яка опинилася в складі Російської Федерації. Але все-таки він усвідомив себе українцем.

– Це українсько-російське порубіжжя, тож він виростав у двомовному середовищі. З одного боку, він був сином поміщика, в домі якого розмовляли російською. А з іншого – він був сином кріпачки, якого батько так і не встиг визнати своїм сином. У свої дитячі роки, коли формувався його світогляд, він спілкувався здебільшого з українськими селянами. Життя його так повернулося, що він дізнавався більше про те, яким є український народ і як довести, що він є самодостатнім народом історично, згодом це стало завданням його життя.

– Коли він дійшов до такого завдання?

– Коли став студентом.

– Він, до речі, зробив доволі непогану кар'єру, як для народженої поза шлюбом дитини, що в ті часи створювало певні проблеми. Як йому це вдалося?

– Незважаючи на статус кріпачки, його мати все своє життя поклала на те, щоби все, що їй залишилось у спадщину від чоловіка (хоча вони одружились, але сина він не встиг визнати), вкласти в навчання сина. Вона бачила здібності сина й знала, що саме розумом він може всього досягти, а не статусом. Тому вона старалася давати йому найкращу освіту в межах своїх можливостей і все життя підтримувала його прагнення зростати в інтелектуальному сенсі.

– В якій науковій галузі стартував Костомаров?

– В етнографії. У Харківському університеті він потрапив у гурток, де були справжні фанати своєї справи – Метлинський, Гулак-Артемовський, Срезневський, Гребінка. Там розмовляли українською мовою.

Саме вони сформували його інтереси до пізнання українського народу. Костомаров побачив, що українці – окремий народ зі своєю мовою та культурою.

Фольклорні та етнографічні досліди стали його першими науковими здобутками. Відтак він хотів дізнатись, звідки цей народ пішов і з чого починалася його історія – так він прийшов до історії слов'янства, Київської Русі. Зрештою, він і доводив, що Київська Русь – це держава, яка склалася на українських землях.

– Ось, що каже про історичну спадщину Миколи Костомарова ваш колега – історик Ігор Гирич.

Ігор Гирич: «До Костомарова говорили про єдиний руський народ – від князя Рюрика до імператора Миколи ІІ. Костомаров був практично перший, хто на рівні тодішньої науки стверджував, що є дві руські народності – росіяни та українці. Звісно, він і про білорусів казав, казав навіть про чотири руські нації – за його словами, новгородці не зуміли себе ствердити як четверта руська нація. Але найголовніше те, в Україні головним було позиціонувати Україну по відношенню до свого східного сусіда – ось, що було важливо. І він це зробив».

– Правління Миколи І було аж ніяк не ліберальним. Як Костомарову зі своїми поглядами вдавалося працювати за тих умов?

– Він був настільки сформованою цілісною особистістю, що, якщо він у чомусь був переконаний, то намагався це будь-яким шляхом довести. Він натрапляв на багато перепон у своєму науковому житті – перша його дисертація про Берестейську унію була заборонена. Тоді він написав другу, посвячену народній пісенній творчості, хоча називав він її «русской», та насправді він говорив про українську.

– Тобто, він вмів камуфлюватись, коли треба?

– Йому доводилось. І через це українофіли інколи звинувачували його в тому, що він відступає від ідей. Але він перебував у такому переслідуванні владою, що для того, щоб протягнути свої ідеї, йому треба було чіпляти якісь ярлики. Він хотів дати суспільству щось таке, щоб воно його проковтнуло, а насправді говорити про те, що його хвилювало.

– Якщо я не помиляюсь, то найбільших переслідувань він зазнав через своє членство у Кирило-Мефодіївському братстві. Як відбувалося його знайомство із Кулішем та Шевченком? Як вони дійшли до ідеї створення цієї таємної організації?

– Коли Костомаров потрапив у Київський університет, а він дуже хотів там викладати, – він так зміг себе спозиціонувати на вченій раді, коли захищав дисертацію, що ніяких заперечень просто не було. Він пройшов до цього довгий шлях, працював у Рівненській гімназії і в різних навчальних закладах.

– Чи аж такий довгий? Йому було близько тридцяти років на той момент, коли він став професором.

– Так. Таким здобуткам він завдячував винятково своїм здібностям та своєму працелюбству.

Створення Кирило-Мефодіївського товариства відбулося в Києві і відбувалося спершу на особистих контактах. Пантелеймон Куліш був людиною, яка любила встановлювати зв'язки з різними видатними особистостями. Куліш і познайомив Костомарова та Шевченка, і так вони зійшлися. А відколи з'явилося товариство, їхнє спілкування було більш тісним. Але це не були якісь регулярні засідання, з'їзди, як у політичних партій. Це був більше дискусійний клуб. Коли їх заарештували, то і Костомаров, і Шевченко, і Куліш не розуміли, чому їх звинувачують в антидержавній діяльності. Вони не розуміли, в чому їхнє порушення закону, адже вони лише мріяли про краще майбутнє кожного слов'янського народу. Вони не розглядали насильницький шлях – вони розраховували, що народ досягне такого рівня розвитку й освіти, що зрозуміє – абсолютна монархія не є справедливим устроєм. Це були абсолютно романтичні ідеї.

Ставлення влади – інше питання. Влада хотіла від самого початку заблокувати сепаратистські настрої. Це і стало причиною того, що під це товариство розіграли цілу справу. Коли Костомаров писав про те, як їх допитували, він уже був готовий будь-що підписати, тільки б це закінчилось. Потрібно було постійно відповідати на провокативні питання.

– На відміну від Тараса Шевченка, для Костомарова все закінчилось краще. Якщо Шевченко опинився десь на Аральському морі, то Костомаров – лише в Саратові. Як йому вдалося із заслання повернутись у Санкт-Петербург?

– Треба пригадати, як він сидів у Петропавлівській фортеці. Слідство тривало рік – за цей час Костомарова так замучили допити, що він отримав нервовий зрив. У документах є довідки, що він не розумів, чим він так завинив. Він мріяв про щось світле і не відстоював якусь там революцію. Він не думав, що мрії можуть розцінити як антидержавний заколот.

Він опинився в Саратові тільки через те, що його родичі «бомбили» листами офіційні органи, а його здоров'я й справді було підірване. Він взагалі по своїй природі мав слабке здоров'я. На нервовому підґрунті він почав втрачати зір, в нього німіла рука, тобто, був в абсолютно розбитому стані.

Коли він прийшов до себе, то, як розумна людина, дещо змінив свої показання. Це було зроблено із міркувань самозахисту – він дещо пом'якшив акценти, сказав, що це була тільки мрія, тільки наукові досліди без жодної політики. Насправді ж, його думки були зайняті питанням, як покращити становище українського народу, України, зробити її центром Європи.

– Як йому вдалося вирватись із заслання?

– Йому було заборонено займатись науковою діяльністю. Але було листування – воно стало єдиним способом підтримки зв'язків із науковим світом. Він продовжував збирати джерела для праці про Богдана Хмельницького.

Він писав також багато листів – до всіх владних органів, до губернаторів, аж до царя – із проханням полегшити його долю. Костомарову довго не дозволяли виїжджати навіть на лікування. Але потім прийшов Олександр ІІ і помилував його, бо вже минуло понад 8 років заслання. Йому дозволили виїхати, потім зняли заборону на наукову діяльність, і аж потім він повернувся до повноцінного життя.

– А чому він вирушив до Санкт-Петербурга, а не до Києва?

– Йому не дозволили до Києва поїхати. Він тоді так збурив молодь, що його виносили з лекцій на руках. Його сприймали як символ вільної України. І після того, як його заарештували, зріс інтерес суспільства до його праць.

– Все-таки дивна логіка: київським студентам такого викладача не можна, а іншим – нехай викладає.

– Інколи серед владних органів знаходились і адекватні люди, які розуміли, що такі, як Костомаров, повинні давати освіту суспільству. Скажімо, міністр освіти у 1860-х роках Головнін підтримував Костомарова і вважав, що його наука передова і не треба забороняти його погляди – вони мають право на існування. Нехай інші науковці йому заперечують.

– Але і в Санкт-Петербурзі Костомаров завдав певного клопоту російській владі. В 1860-і роки в Сибіру сталася цікава ситуація: затримали кількох людей, які теж мали таємне товариство і говорили про автономію Сибіру: говорили, що Сибір має таке відношення до Росії, як Америка до Британії. Це називалось «справою сибірських патріотів» – за назвою поширюваних ними листівок. Коли їх зловили і розпочалося слідство, їх спитали, звідки взялися такі їхні погляди. На це затримані відповіли, що вони слухали лекції Костомарова, який виступав як федераліст і «справжній друг обласного відродження». Тоді такі ідеї називалися «обласничеством».

Як Костомарову сходило таке із рук?

– Був період так званої «Олександрівської відлиги» – тоді можна було бодай трохи щось сказати, і Костомаров зміг поділитись думками. Коли він читав лекції в університеті Санкт-Петербурга, то була традиція робити їх публічними. Туди могли приходити вільні слухачі. Його диспут із Погодіним – відомим російським офіційним істориком – був практично виставою, на які продавали білети, рекламували через афіші. Білети продавались за якісь шалені гроші. Є спогади учасника цих подій, який бідкався, що не зміг купити квиток, бо їх розпродали за кілька місяців. Про це писали газети, було багато карикатур про твердження Костомарова, що Русь походить не від норманів, не від варягів, а від жмудів – литовців. Він любив нівелювати постулати, які вважалися єдиноправильними в Росії і любив полемізувати.

– Якраз Ігор Гирич зауважив, що Костомаров вмів свої політичні ідеї замаскувати в історичну оболонку:

Ігор Гирич: «До Костомарова говорили, що самодержці створили Русь, що Рюрик був самодержець. А він натомість доводив, що у них була самоправність, існувало віче і саме на різниці цієї самоправності будувалася різниця самоврядування росіян та українців. Ці думки були дуже важливі, бо вони давали зброю в руки всього українського руху аж до 80-х років XIX століття. У 1880-х революційність Костомарова спала, він вже казав про українську літературу як неможливу річ, тобто, українську мову використовувати не в художній літературі, а для домашнього вжитку. Але це вже були останні п'ять років його життя, а до цього часу це була дуже визначна постать, і його цінували не лише в Східній Україні, а й у Західній – його роботи в кінці XIX століття перекладалися українською мовою».

З того, що ми почули, з одного боку, випливає, що Костомаров – це такий собі предтеча Грушевського.

– Так, і Грушевський сам визнавав Костомарова своїм вчителем.

– Але з іншого боку – його останні роки. Ми бачимо, що не можна жити в імперії та бути вільним від імперії.

– Абсолютно точно. Я скажу, що теорія мови для домашнього вжитку, про яку говорив Костомаров, мала такий підтекст: спершу треба підняти загальний рівень всього народу, а тоді вже народ сам виведе цю літературу на певні висоти. Він вважав, що український рух був недостатньо сильним у ті часи. Адже після Емського указу про заборону українського друку почався спад українського руху.

Костомаров вивів цю теорію для заспокоєння влади – наче він говорить, що української літературної мови немає. Насправді, він вважав, що треба українському рухові згуртуватися і зробити все, щоб підняти рівень народу. І влада не повинна забороняти народам, які проживають на території Російської імперії, мати вільний розвиток. А самодержавство й передбачало другорядність будь-якого народу, крім пануючої нації. Проти цього він виступав.

У цей час він пише історичні монографії, які заклали новий жанр – він показав Богдана Хмельницького та інших гетьманів. Це було перше слово, що український народ мав своїх лідерів, які могли перевернути його історію, у яких були особливі обставини, які мали свої слабкості. Костомаров показав їх як людей, як державних діячів, як політичних діячів – це було новаторство.

– Дещо белетризована історія.

– Звичайно, але суспільство потребувало популяризації української історії, цим і пояснюється високий інтерес до його творчості. В цьому і була його цінність – він був новатором.

Дмитро ШУРХАЛО

ДО 130-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ АНДРІЯ ФРАНКА

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ КЕМЕНЯРЕВОГО СИНА

Нещодавно в Музеї Лесі Українки вшановували пам'ять найстаршого сина Івана Франка Андрія. Вечір було приурочено до 130-ліття від дня народження Франкового сина – фольклориста, етнографа і перекладача, якому доля, на жаль, відміряла замало часу, щоб його таланти могли розкритися вповні. Нещаслива пригода, яка трапилася з ним у дитинстві, спричинила хворобу, що трагічно перервала його життя на 26-му році...

Онук Роланд Тарасович ФРАНКО з Ларисою КАНЕВСЬКОЮ на вечорі пам'яті

Андрій Франко, первісток Івана й Ольги Франків, з'явився на світ 16 липня 1887 року і залишив його у ніч з 21 на 22 квітня 1913-го. За освітою класичний філолог, Андрій Франко успадкував батьків хист до наукової праці, рідні покладали на нього великі надії. Від другої половини 1908 року і до своєї смерті Андрій фактично був правою рукою батька і його секретарем, майже завжди був поряд з ним, нерідко супроводжував у мандрівках. Маючи спокійний і врівноважений характер, він був улюбленцем матері, мав би стати довічною опорою для батьків, а натомість його смерть стала для них довічною незагойною раною…

Вечір вела завідувачка відділу «Музей "Іван Франко і Київ"» Музею видатних діячів української культури Лариса Каневська. Вона представила присутнім ілюстровану розповідь про маловідомі факти біографії Андрія Франка, його власний творчий доробок і неоціненну допомогу батькові у його літературно-науковій праці, особливо під час його хвороби. Присутні мали змогу ознайомитись з документальними та епістолярно-мемуарними матеріалами, що стосуються Андрія Франка. Вони збереглися в архіві Івана Франка Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Львівському національному літературно-меморіальному музеї Івана Франка, кількох приватних архівах, у т. ч. і Франкового онука Роланда Тарасовича Франка, який також був присутній на вечорі й поділився своїми спогадами про родину письменника. Відбувся також перегляд допасованого до тематики вечора документального фільму «Франкова династія» про долю нащадків Івана Франка (2016; автор і ведуча – журналістка Тетяна Кузьмінчук).

До вшанування річниці Франкового одруження, а також роковин його смерті Музей «Іван Франко і Київ» готує низку заходів у травні. Зокрема, 12 травня у приміщенні Музею Лесі Українки відбувся вечір «Іван Франко і французька література» (спільно зі спеціалізованою школою № 49 з поглибленим вивченням французької мови) – перший захід із циклу «Золоті мости порозуміння», що має представити Івана Франка як видатного перекладача з багатьох мов та велета світової культури, тогочасного культурного «євроінтегратора» України.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

УКРАЇНА – КИТАЙ. КУЛЬТУРНИЙ ОБМІН

ВИЙШОВ СІЯЧ СІЯТИ...

Напружене XXI століття вражає потужною енергетикою, в якій вирує боротьба добрих та руйнуючих сил. Але перевага – за творчими проектами, в яких світова спільнота прагне миру, взаєморозуміння та толерантного ставлення один до одного. Свідком цього стали мистецькі заходи в столиці у рамках тижня китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, Один шлях». Спільний проект влаштований Центральною академією мистецтв КНР, Національною академією образотворчого мистецтва та архітектури України, Союзом міст Шовкового шляху.

Дві різних культури, дві різні національні візитівки, а внутрішній зміст один: нести красу у світ, збагачувати уявлення людини через художні образи, прокладати мости дружби і добра.

У рамках тижня у виставкових залах НАОМА відкрилася виставка «Китайський живопис Сеї від Лао Дзя», яку ініціював куратор Алан Юй, за підтримкою НАОМА, ректор Андрій Чебикін, та Китайською Центральною академією художніх мистецтв, ректор Фань Дгань.

Розділити радість події прийшли видані діячі мистецтва, представники громадських та політичних організацій, керівництво Інституту публічної та культурної дипломатії України, мистецтвознавці, студенти, музейні працівники, журналісти. Китайську делегацію очолили донька та син Лао Дзя, який розміняв восьмий десяток свого життя. Митець відомий в Китаї як сповідувач духовних цінностей, майстер каліграфії, фахівець з питань історії образотворчого мистецтва. Художник володіє провідними техніками китайського малюнку та живопису під назвою гохуа, також він досяг вершин живопису у старовинному стилісеї. Поєднавши сучасні тенденції образотворчої мови з старовинними принципами розкриття ідеї, як основного стрижня картини, Лао Дзя створює свій мистецький простір, наповнений красномовними сюжетами. Творчі досягнення митця, на думку мистецтвознавців, «сягають у далину яскравим променем». У цьому можна переконатися, побачивши твори Лао Дзя, що підкорюють почуття вишуканим стилем виконання та внутрішньою енергією автора, які розкриває кожен дотик пензля.

Відкриваючі виставку, проректор НАОМА з наукової роботи кандидат мистецтвознавства Остап Ковальчук зробив наголос на тому, що 2017-й рік є знаковим для України, зокрема, для зміцнення україно-китайських відносин. Ювілейні дати – сторіччя НАОМА та 25-а річниця встановлення дипломатичних відносин між Україною та Китаєм стали вагомою підставою для взаємних творчих ініціатив.

У вступному слові до каталогу виставки Посол України в КНР О.Дьомін зазначив, що такі спільні україно-китайські проекти сприяють духовному зближенню і порозумінню наших країн, ще однією цеглиною, яка зміцнює фундамент нашої дружби, закладений з давнини нашими предками і продовжується молодим поколінням. Духовне життя китайського народу позначене творчістю провідних китайських художників, серед яких ім'я Лао Дзя є визначальним.

Творчість майстра розкриває потужну енергію, яку випромінює сам художник. І в цьому колообігу історичних подій, пошуку споконвічних істин, сюжетів з повсякденного життя простого люду розкривається глибокий зміст існування людина на землі. Картини спонукають до роздумів над життєвими цінностями, хвилюють почуття, розкривають красу навколишнього світу образотворчими засобами. Так, через кольорові градації, в яких закладені символи першоелементів, вирують поруч сучасність і традиції, що наповнюють твори естетичною значимістю.

Що привертає увагу митця? У представлених картинах, створених за останні тридцять років, ми бачимо матір з дитиною, «Початок роду людського», «Юність», мотиви рідного довкілля де лунають старовинні пісні, палає «Червона зоря», світиться чистотою «Джерело»і розкривається філософська думка про «Цілісність неба і землі». Художника хвилює існування людини на землі та засоби, якими вона вирішує свої проблеми. Митець сповідує мирне життя, тому на його картинах співають пташки і квітнуть сади, гомонить степ з могутніми буйволами, кіньми, а поруч вирує народне свято, зігріваючи серця добром, викликаючи ніжні почуття. Композиційні прийоми завершені, вражають ритмікою розташованих фрагментів, співвідношенням чистого простору та кольорових об'ємів, сповнених динамічними мотивами.

Вийшов сіяч засівати своє творче поле з серцем, переповненим любов'ю до людей, прагненням змінити світ на краще. Мабуть, тому у його картинах така динаміка потужної енергії, яка руйнує мовні, соціальні та політичні бар'єри. Зерна сіяча впали на плідну, благодатну землю й відгукнулися у серцях глядачів вдячністю, любов'ю та вірою у світле майбутнє.

Валентина ЄФРЕМОВА,
мистецтвознавець, заслужений працівник культури України,
лауреат премії ім. Платона Білецького

На фото: А.ЧЕБИКІН з дітьми Лао Дзя.
Фото Алан Юй

ВИДАТНІ УКРАЇНКИ

95 ТРОЯНД В ПАМ'ЯТЬ ПРО ВІДОМУ МЕЦЕНАТКУ

7 травня 1922 року пішла з життя Варвара Ніколовна Ханенко. Похована вона (після перепоховання) в Києві, на цвинтарі Видубицького монастиря поруч із своїм чоловіком Богданом Ханенком. Вона була єдиним членом знаменитої родини Терещенків, хто відмовився від еміграції навіть 15 листопада 1918 року, коли Терещенки залишили Україну. Німеччина надала у розпорядження Варвари

Подружжя Мішеля і Олени ТЕРЕЩЕНКІВ на відкритті урочистостей в Оленівці

Ханенко спеціальний потяг, яким вона могла б переїхати до Берліну з усією своєю колекцією. Але Варвара хотіла, щоб вся її легендарна колекція предметів мистецтва залишилась в Україні та щоб її колишня резиденція перетворилась на чудовий музей для всіх українців.

Варвара Ханенко разом із чоловіком Богданом Ханенком, попри великі статки, жили скромно, займалися благодійністю та колекціонували предмети мистецтва, які після їхньої смерті дісталися як дарунок музеям України.

Щоб віддячити Варварі за залишену в Україні колекцію, за виконання її останньої волі створити такий чудовий музей в Києві та за демонстрацію таких красивих та патріотичних почуттів, які нас надихають навіть сьогодні, Фундація спадщини Терещенків, Мішель та його дружина Олена запросили всіх небайдужих на відновлення її розарію в Оленівці на Київщині! Зголошені учасники благодійної акції багато знали про історію цієї славної родини, її заслуги перед нашою Батьківщиною. І коли почули, що відбудеться така акція, з великою радістю долучилися до ініціативи Фундації спадщини Терещенків та Національного музею історії України разом відновити колись неймовірної краси розарій відомої громадської діячки й меценатки Варвари Ханенко у її маєтку в селі Оленівка, що за 7 км від Фастова. Троянди звідси у свій час були відомі в Великобританії, Франції. Раніше там діяв розарій площею один гектар. За часів Другої світової війни його зруйнували. Нині ж громада взялася відновлювати і знаменитий розарій і не менш знамениту гірлянду ставків, що оповиває Оленівку, щоб перетворити це на своєрідну Софіївку, так популярну у туристичному світі. Тож буде відродження ще однієї туристичної перлини української землі, де люди зможуть гарно відпочивати. На небуденну подію зібралися місцеві мешканці, родичі Варвари Ханенко та гості із столиці. Мішель Терещенко з дружиною Оленою були дуже втішені, що місцева громада проявила ініціативу відновити парк на честь знаної меценатки. Квіти висадили на місці колишньої літньої резиденції родини Ханенків. Перед висадженим розарієм постав пам'ятний камінь з меморіальною дошкою на честь Варвари Ханенко-Терещенко. Також присутні мали змогу оглянути на стенді проект майбутнього пам'ятника видатній меценатці роботи молодої скульпторші Катерини Носенко.

Тож нехай наші троянди ростуть і радують світ своєю чудовою красою на вдячну пам'ять про справді велику українку! Давайте разом відновлювати пам'ять про ті постаті, які залишили багатьом поколінням українців безмежну культурну спадщину та гарний приклад для наслідування!

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

18 ТРАВНЯ – 73-ТІ РОКОВИНИ ДЕПОРТАЦІЇ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ

ЕТНОЦИД НЕ МОЖЕ ПОВТОРИТИСЯ

Вранці 18 травня 1944 року силами НКВС розпочалася депортація кримських татар з батьківщини. За офіційними даними було виселено 183 155 осіб, головним чином в Узбекистан; невеликі групи татар депортували в Казахстан, Таджикистан та Росію. За наслідками депортації загинули, за різними даними, від 15 до 46 відсотків татар.

Формальною причиною депортації, проведеної Народним комісаріатом внутрішніх справ СРСР за постановою Державного Комітету Оборони СРСР №ГОКО-5859 від 11 травня 1944 року, були названі факти співпраці значної частини кримськотатарського населення з німецькими окупантами, дезертирство із Червоної армії, боротьба з радянськими партизанами. Депортація розпочалась на світанку 18 травня і закінчилась о 16-00 20 травня – на збори давалось від кількох хвилин до півгодини, після чого людей вантажівками відвозили на залізничні станції, звідки ешелонами, під конвоєм, відправляли до місць заслання. Тих, хто не міг йти, розстрілювали на місці. Під час транспортування людей тримали впроголодь, а померлих ховали вздовж залізничних колій або просто скидали з вагонів.

За офіційними даними у дорозі померла 191 людина. Депортація не торкнулась справжніх колабораціоністів – більшість з них були евакуйовані до Німеччини, а ті, хто залишився на батьківщині, були виявлені органами НКВС у квітні-травні 1944 року і віддані під суд. Депортовані були і ті кримські татари, які повернулись у Крим із евакуації після відходу німців, а також ветерани війни. До 1946 року близько 9 тисяч з них, навіть ті, хто мав високі урядові нагороди, були вислані (в тому числі 254 офіцери). Найвідоміші з ветеранів, такі, як двічі Герой Радянського Союзу льотчик Амет-Хан Султан, не були депортовані, але отримали заборону на проживання в Криму.

У червні з Криму були виселені вірмени, греки та болгари. До 1948 року перейменовано понад 80 відсотків населених пунктів Криму, які мали татарське походження.

Значна кількість депортованих (за оцінками – від 15 до 46 відсотків) померли від голоду і хвороб у першу ж зиму 1944–1945 років. Їх не торкнулась берівська амністія 1953 року, і до 1956 року вони мали статус спецпоселенців без права залишити місце проживання під страхом кримінальної відповідальності. На відміну від інших депортованих народів, які повернулись у рідні землі до кінця 1950-х років, кримські татари формально отримали таке право лише в 1974 році, а фактичне – в 1989-у, коли Верховна Рада СРСР засудила депортацію кримських татар і визнала її незаконною та злочинною.

Станом на 2013 рік в у Криму проживало близько 260 тисяч кримських татар; багато з них поселились у прилеглих областях України (Херсонщина) та Росії (Кубань). Ще близько 150 тисяч кримських татар проживають в Узбекистані, до півмільйона – в Туреччині, кілька десятків тисяч – у Болгарії та Румунії.

Після анексії Криму Російською Федерацією 2014 року кримсько-татарський народ (який врешті Верховна Рада України визнала корінним на території півострова) зазнає переслідувань і репресій. Сотні кримських татар зникли безвісти або були заарештовані російською окупаційною владою. Фактично народ опинився перед загрозою добровільної – поки що – депортації або фізичного знищення на рідній землі. Прагнучи запобігти такій трагедії, Україна, хоч і з запізненням, нині планує надати Автономній Республіці Крим (АРК) статус національної, після чого її буде пойменовано – Кримсько-Татарська Автономна Республіка. Відтак її шанси на очищення від російських окупантів значно зростуть.

Президент РФ В.Путін демонстративно ігнорує заклики міжнародного співтовариства на захист прав корінного народу Криму. Він вперто нав'язує кримським татарам ту долю, котра свого часу спіткала убихів – народ, який жив у районі Сочі і якого тепер нема, він зник внаслідок імперської вівісекції. Етноцид корінного народу Криму – складова державної політики Кремля, як і тероризм, що завжди був і залишається її визначальною рисою. Якщо лідери провідних країн планети найближчим часом не усвідомлять, що Росія ніколи добровільно не відмовиться від своєї «генеральної лінії» – встановлення панування над усім світом і зупинити її можуть лише об'єднані сили міжнародної співдружності, то наша цивілізація шаленими темпами наближатиметься до неминучої катастрофи.

Підготувала
Ольга ДМИТРЕНКО

БІЛЬ І СПОГАДИ, ЩО БРИНЯТЬ НАДІЄЮ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

«У своєму прагненні очистити Крим від корінних жителів і заселити його росіянами Путін демонструє себе справжнім послідовником Сталіна, за наказом якого кримськотатарський народ був підданий тотальній депортації зі своєї історичної батьківщини 18 травня 1944 року, – сказав Чубаров. – Насильницькі викрадання та вбивства кримських татар, численні напади, судові переслідування членів Меджлісу та громадських активістів, невмотивовані масові затримання за місцем проживання та в мечетях, заборона ЗМІ – це свідомий геноцид кримськотатарського народу, вчиненого державними органами Російської Федерації».

Рефат Чубаров подякував українцям за підтримку кримських татар, наголосив на потребі найближчим часом напрацювати та ухвалити зміни і доповнення до Конституції України, спрямовані на пере форматування Кримської Автономії у складі України.

Меджліс кримськотатарського народу провів низку заходів у День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, в тому числі і в окупованому Росією Криму.

18 травня о 12:00 по всій території України, в тому числі у Криму, було дано спеціальний звуковий сигнал і проведена хвилина мовчання на знак пам'яті про жертв геноциду кримськотатарського народу. У Криму, очікувано, як і закликав Меджліс, кримські татари вийшли зі своїх будинків і провели молебень на вулицях і біля своїх будинків. Потім частина з них попрямували до пам'ятних місць і поклали квіти.

Напередодні Голова Меджлісу кримськотатарського народу, народний депутат України Рефат Чубаров сказав: «18 травня ви побачите, як у Криму, де заборонені будь-які масові заходи, присвячені пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, крім двох-трьох, які проводяться самими окупантами, люди просто вийдуть зі своїх будинків на вулицю, стануть і прочитають молитву на згадку про своїх рідних і близьких». Так і сталося – незважаючи на переслідування та репресії окупаційної влади Путіна.

Також 18 травня в Києві о 16:00 у Національній опері відбувся вечір-реквієм за участю Президента України Петра Порошенка

О 18:00 на майдані Незалежності відбувся мітинг, у якому взяли участь і кримські татари, і українці, тим самим підкресливши величезне прагнення наших народів до звільнення Криму від окупації.

Після мітингу, о 20:00, відбулася презентація фільму режисера Ахтема Сейтаблаєва «Чужа молитва», що розповідає про реальну історію молодої кримськотатарської дівчини Саїде Аріфової (1916–2007), яка під час окупації Бахчисарая нацистами в роки Другої світової війни врятувала життя 88 єврейських дітей. Усі, кому пощастило подивитися цей фільм, вражені глибинним відтворенням сутності трагічної події, благородними почуттями звичайних людей, шляхетністю їхніх вчинків. Фільм «Чужа молитва» – це визначна подія в світоглядному вимірі, подія в життя громадянського суспільства, явище в кінематографі, в культурі. Так відгукнулися про стрічку Ахтема Сейтаблаєва глядачі, які першими її побачили.

Крім того, пам'ятні заходи пройшли в інших регіонах України, в низці обласних центрів.

Напередодні, 17 травня, о 18:00 на майдані Незалежності в Києві відбувся перформанс, у якому взяли участь державне підприємство «Кримський дім», молоде покоління кримськотатарського народу і жителі Києва, а з 20:00 до 22:00 – щорічна акція «Запали вогник у своєму серці».

За повідомленнями ЗМІ

ОФІЦІЙНО

БОЙОВИЙ ГОПАК – У ЗАКОНІ

Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до закону «Про фізичну культуру і спорт» (щодо визнання національних видів спорту). За ухвалення відповідного закону №5324 проголосували 227 народних депутатів.

Метою закону, як зазначено в пояснювальній записці до документа, є необхідність визначення на законодавчому рівні поняття національних видів спорту та особливостей діяльності спортивних федерацій, що сприяють розвитку національних видів спорту, сприяння національному відродженню національно-культурних традицій та патріотичному вихованню, популяризації серед українців здорового способу життя і фізичної культури, розвитку національних видів спорту.

Ухвалений закон передбачає підтримку національних видів спорту: бойового гопака, хортингу, українського рукопашного бою «Спас», української боротьби на поясах.

Цю законодавчу ініціативу розроблено Міністерством молоді та спорту України за пропозицією низки всеукраїнських громадських об'єднань з національних видів спорту з метою сприяння національному відродженню через розвиток українських національних видів спорту.

Голова парламенту Андрій Парубій назвав ухвалення цього закону питанням національної честі, патріотизму.

Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 2 цього розділу, який набуває чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І. Філія ГУ по м.Києву та Київській обл. № 10026/0195.
АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669
ЄДРПОУ 2305606776
№26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 10 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9